

RP 156/2006 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utlänningsregistret och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om utlänningsregistret skall ändras. Bakgrunden till förslaget är utvecklingsprojektet i fråga om den elektroniska behandlingen av ärenden och det elektroniska uträttandet av ärenden i utlännings- och medborgarskapsfrågor.

Bestämmelserna om de registeransvarigas inbördes ansvar föreslås klarlagda till den del de avser användning av utlänningsregistret med hjälp av en teknisk anslutning. Förslaget innefattar också ändringar av den personkrets som lagens tillämpning omfattar och av uppgiftsinnehållet i utlänningsregistret i den mån som utvecklandet av den elektroniska ärendebehandlingen kräver sådana ändringar.

Bestämmelserna om utlänningsregistrets externa datakällor, liksom om utlämnandet av uppgifter ur utlänningsregistret, föreslås preciserade. Till den del propositionen innehåller förslag om nya rättigheter för registeransvariga att få information är det huvudsakligen fråga om att möjliggöra en elektronisk informationsöverföring mellan myndigheter så att anhållan om och utlämnandet av information i pappersform, som binder person-

resurser, kan undvikas.

Det föreslås, att utlänningslagen och medborgarskapslagen kompletteras med bestämmelser som hänvisar till lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet på basis av vilken man kunde bereda möjlighet att införa elektronisk kommunikation. Samtidigt föreskrivs att en behandlingsavgift skall betalas innan behandlingen av en ansökan som lämnats in elektroniskt inleds.

Det föreslås att behörighetsbestämmelserna om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare i utlänningslagen preciseras så att fortsatta tillstånd till utläningar som redan har giltiga uppehållstillstånd skall beviljas av polisinspektionen i häradet.

I propositionen föreslås vidare att bestämmelserna om elektroniskt utlämnande av uppgifter i utsökningslagen, folkpensionslagen samt lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret ändras.

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Inledning.....	4
2. Nuläge	5
2.1. Lagstiftning och praxis.....	5
Lagen om utlänningsregistret	5
Behandlingen av personuppgifter	5
Elektronisk kommunikation	6
2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet	6
Sverige.....	6
Australien	7
Kanada.....	7
2.3. Bedömning av nuläget	7
2.3.1. Utgångspunkterna för ändringsbehoven	7
2.3.2. Behovet av ändringar i lagstiftningen	7
Elektronisk ärendehantering och kommunikation	7
Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare.....	8
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	8
3.1. Målsättning.....	8
3.1.1. Invandring	10
3.1.2. Asylförfarande	10
3.1.3. Avlägsnande ur landet.....	11
3.1.4. Medborgarskap	11
3.2. Utvecklandet av den elektroniska kommunikationen	12
3.3. Alternativa regleringssätt.....	13
3.3.1. Totalrevision.....	13
3.3.2. Delrevision	14
3.4. De viktigaste förslagen.....	14
3.4.1. Lagen om utlänningsregistret	14
3.4.2. Utlänningslagen.....	15
3.4.3. Medborgarskapslagen	15
3.4.4. Vissa andra lagar	15
4. Propositionens konsekvenser	16
4.1. Ekonomiska konsekvenser	16
4.2. Konsekvenser för myndigheterna	16
4.3. Samhälleliga konsekvenser	17
5. Beredningen av propositionen	17
6. Samband med andra propositioner.....	18
DETALJMOTIVERING.....	19

1. Lagförslag	19
1.1. Lag om utlänningsregistret	19
1.2. Utlänningslagen.....	25
1.3. Medborgarskapslagen	26
1.4. Utsökningslagen	26
3 kap. Allmänna bestämmelser om förfarandet.....	26
1.5. Folkpensionslagen.....	26
1.6. Lag om antagningsregistret och studentexamensregistret.....	27
2. Ikraftträdande	27
3. Lagstiftningsordning	27
LAGFÖRSLAGEN	28
om ändring av lagen om utlänningsregistret.....	28
om ändring av utlänningslagen	31
om ändring av medborgarskapslagen	32
om ändring av 3 kap. 70 § i utsökningslagen.....	33
om ändring av 46 e § i folkpensionslagen	34
om ändring av 5 § i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret	35
BILAGA	36
PARALLELLTEXTER	36
om ändring av lagen om utlänningsregistret.....	36
om ändring av utlänningslagen	41
om ändring av medborgarskapslagen	43
om ändring av 3 kap. 70 § i utsökningslagen.....	45
om ändring av 46 e § i folkpensionslagen	46
om ändring av 5 § i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret	47

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Med stöd av lagen om utlänningsregistret (1270/1997) förs utlänningsregistret som underlag för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningars inresa och utresa samt vistelse och arbete i Finland och för tryggande av statens säkerhet.

I utlänningsregistret registreras till den del detta är nödvändigt uppgifter om ansökan, ärendets behandling, avgörande och motiveringar samt uppgifter om arbetsgivare och villkoren i arbetsförhållandet. Från registret kan uppgifter lämnas ut till bl.a. Folkpensionsanstalten (nedan FPA) för beslut om och övervakning av utlänningars sociala trygghet samt till Befolkningsregistercentralen och magistraterna för fullgörandet av uppgifter enligt befolkningsdatalagen (507/1993) och lagen om hemkommun (201/1994).

Utlänningsregistret används av Utlänningsverket, utrikesministeriet, polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket, arbetsministeriet, arbetskrafts- och näringscentralerna, arbetskraftsbyråerna, fängvårdsmyndigheterna och minoritetsombudsmannen. De i lagen fastställda registeransvariga har rätt att använda information som införts i registret till uppgifter inom utlänningsförvaltningen som specificerats i lagen och som hör till myndigheten i fråga.

Regeringens program för informations-samhället tar upp tillgodogörandet av data- och kommunikationstekniken som en del av programmet. SM-on-line är inrikesministeriets och inrikesförvaltningens gemensamma projekt som syftar till att främja utvecklingen av den elektroniska skötseln av ärenden och nättjänster i enlighet med målsättningarna i regeringens program för informationssamhället. Projektet syftar till att involvera ministeriets avdelningar och förvaltningsområdets ämbetsverk i utvecklandet av nättjänsterna och den elektroniska skötseln av ärenden – med samarbete inom och utom förvaltningsområdet. På så sätt skall projektet tillgodogöra sig lösningarna, kunskanternas och erfarenheterna hos olika avdelningar och myndigheter. Övergången till en elektronisk behandling av utlänningsärenden har lyfts fram som ett av

SM-on-line-projektets viktigaste delprojekt. I den svenska versionen av propositionen kallas projektet för "e-projektet".

Utlänningsverket, tillsammans med andra myndigheter som deltar i behandlingen av utlänningsärenden, håller på att genomföra ett utvecklingsprojekt vars avsikt är att i den mån det är möjligt kunna tillgodogöra elektronisk behandling och elektronisk kommunikation vid behandlingen av utlännings- och medborgarskapsfrågor. Målsättningen med utvecklingsarbetet är att nå öppna behandlingsformer för utlänningsärenden som är gemensamma för alla aktörer och att skapa ett gemensamt datasystem som stöder detta.

För att nå målsättningarna för utvecklingsarbetet är avsikten att ta i bruk ett nytt datasystem för utlänningsärenden (nedan UMA) under år 2009, vilket ska användas vid behandlingen av invandrings-, asyl- och medborgarskapsärenden.

Målsättningen med den elektroniska ärendehandlingen är att informationen skall omvandlas till elektronisk form där informationen uppstår. En del av bilagorna till ansökningarna kan lämnas in elektroniskt. Informationen skall föras in i systemet endast en gång och de separata blanketterna skall ersättas med en elektronisk blankett, som blir ifylld under behandlingens gång och som delvis kan låsas och som kan undertecknas elektroniskt. All dokumentation som uppstår i behandlingen samt underskrifterna behandlas och arkiveras i elektronisk form. Uppföljningen av var de handlingar som behövs i original finns, t.ex. resedokument, skall förbättras med hjälp av exempelvis streckkoder. Också utbytet av information mellan de myndigheter som deltar i behandlingen skall ske elektroniskt.

I propositionen föreslås att lagen om utlänningsregistret ändras så att det är möjligt att genomföra det nya datasystemet UMA i den omfattning som specifikationsdokumenten förutsätter. De föreslagna ändringarna i lagen om utlänningsregistret gäller registerförarna och registeranvändarna, den personkrets som registret kan omfatta, uppgifter som förs in i registret, externa datakällor och utlämnandet av uppgifter ur registret. De ändringar som

föreslås i lagen om utlänningsregistret är närmast av teknisk art och avsikten är inte att i någon väsentlig mån ändra gällande bestämmelser.

Ändringar föreslås också i medborgarskapslagen (359/2003) och utlänningslagen (301/2004). Målsättningen med ändringarna är att möjliggöra utvecklande av den elektroniska kommunikationen i behandlingen av medborgarskaps- och utlänningsärenden.

Propositionen gäller också ändringar av vissa andra lagar så att bestämmelserna i dem föreskriver om utlämnandet av uppgifter i elektronisk form i samklang med bestämmelserna i lagen om utlänningsregistret.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Lagen om utlänningsregistret

Enligt lagen om utlänningsregistret är utlänningsregistret ett personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling. Utlänningsregistret förs och används som underlag för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningsärenden, inresa och utresa samt vistelse och arbete i Finland, för tryggnad av statens säkerhet och för genomförande av sådana normala säkerhetsutredningar och omfattande säkerhetsutredningar som avses i lagen om säkerhetsutredningar (177/2002). Utlänningsregistret förs dessutom som underlag för behandling av och beslut i ärenden som gäller förvärv, behållande och förlust av finskt medborgarskap samt bestämmande av medborgarskapsstatus. Utlänningsregistret fungerar också som ärendeförvaltningssystem och diarium för de myndigheter som behandlar utlännings- och medborgarskapsärenden.

Utlänningsverket bär som registeransvarig det huvudsakliga ansvaret för utlänningsregistrets delregister för ansökningsärenden, delregister för främlingspass och resedokument för flykting, delregister för övervakning av inresor och utresor, delregister för språkexamen samt delregister för medborgarskapsärenden vilka ingår i utlänningsregistret. Utlänningsverket svarar också för upprätthållandet av dessa delregister.

Utrikesministeriet bär som registeransvarig det huvudsakliga ansvaret för delregistret för visumärenden och delregistret för inresevillkor som ingår i utlänningsregistret och förs separat. Utrikesministeriet svarar för upprätthållandet av dessa register.

Utlänningsregistret förs och används också av polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket, arbetsministeriet, arbetskrafts- och näringscentralerna, arbetskraftsbyråerna, fängvårdsmyndigheterna och minoritetsombudsmannen. Uppgifter kan utlämnas, utom till dessa myndigheter, även till försvarsmakten, förundersökningsmyndigheterna, arbetsministeriet, Befolkningsregistercentralen och magistraterna, Pensionsskyddscentralen, Folkpensionsanstalten, arbetarskyddsmyndigheterna samt nödcentralsverket. Uppgifter om personer som har förvärvat finskt medborgarskap kan utlämnas till myndigheter i främmande stater för att fastställa deras medborgarskap, såvida det kan ske utan att riskera personens trygghet.

Registeransvariga för utlänningsregistret kan använda uppgifterna med hjälp av en teknisk anslutning. Uppgifter ur utlänningsregistret kan lämnas ut även i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning till andra myndigheter för deras fullgörande av i lag bestämda uppgifter. Enligt lagen skall en överenskommelse med den registeransvarige nås om utlämnandet av uppgifter i elektronisk form. Innan uppgifterna lämnas ut skall skyddandet av uppgifterna på det sätt som avses i 32 § 1 mom. personuppgiftslagen (523/1999) vara säkerställt.

Behandlingen av personuppgifter

Personuppgiftslagen är en allmän lag som reglerar behandlingen av personuppgifter. Den har stiftats efter att lagen om utlänningsregistret trädde ikraft. Enligt personuppgiftslagen avses med ett personregister en datamängd som innehåller personuppgifter och som består av anteckningar som hör samman på grund av sitt användningsändamål, och som helt eller delvis behandlas med automatisk databehandling eller har ordnats som ett kartotek, en förteckning eller på ett annat motsvarande sätt så att information om en bestämd person kan erhållas med lätthet och utan oskäligen kostnader.

Med en registeransvarig avses en eller flera personer, sammanslutningar, inrättningar eller stiftelser för vilkas bruk ett personregister inrättas och vilka har rätt att förfoga över registret eller vilka enligt lag ålagts skyldighet att föra register.

Personuppgifter är enligt lagen alla slags anteckningar som beskriver en fysisk person eller hans eller hennes egenskaper eller levnadsförhållanden som kan hänföras till honom själv eller till hans familj eller någon som lever i gemensamt hushåll med honom.

Behandling av personuppgifter avser insamling, registrering, organisering, användning, översändande, utlämnande, lagring, ändring, samkörning, blockering, utplåning och förstöring av personuppgifter samt andra åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifterna.

Enligt 11 § i personuppgiftslagen är utgångspunkten att en behandling av känsliga personuppgifter är förbjuden. Med känsliga uppgifter avses uppgifter om ras eller etniskt ursprung, någons samhällseliga eller politiska uppfattning eller religiösa övertygelse eller medlemskap i ett fackförbund, en brottslig gärning, ett straff eller någon annan påföljd för ett brott, någons hälsotillstånd, sjukdom eller handikapp eller vårdåtgärder eller därmed jämförbara åtgärder som gäller honom, någons sexuella inriktning eller beteende, eller någons behov av socialvård eller de socialvårdstjänster, stödåtgärder och andra förmåner inom socialvården som någon erhållit. Behandlingen av dessa uppgifter är emellertid tillåten när behandlingen är reglerad i lag eller direkt beror på en uppgift som föreskrivits för den registeransvarige.

Elektronisk kommunikation

Syftet med lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) är att göra utträttandet och behandlingen av ärenden smidigare och snabbare i förvaltningen, vid domstolar och andra rättsskipningsorgan samt i utredningsförfarandet, samt att öka datasäkerheten i anslutning till dessa. Lagen tillämpas när förvaltningsärenden anhängiggörs och behandlas på elektronisk väg och när delgivning av beslut i förvaltningsärenden sker på elektronisk väg, om

inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. En myndighet som har behövlig teknisk, ekonomisk och övrig beredskap skall inom ramen för den erbjuda var och en möjlighet att i syfte att anhängiggöra ärenden eller för behandlingen av dem sända meddelanden till en elektronisk adress eller specificerad anordning angivna av myndigheten. I nämnda fall skall dessutom var och en erbjudas möjlighet att i elektronisk form sända myndigheten anmälningar som den enligt gällande bestämmelser skall tillställas, utredningar och andra motsvarande handlingar som den begärt samt andra meddelanden.

2.2. Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet

I synnerhet följande länder har utvecklat möjligheten till elektronisk kommunikation

Sverige

I Sverige har arbetstagare och studeranden utanför Europeiska unionen (nedan EU) möjlighet att ansöka om och betala avgiften för uppehållstillstånd elektroniskt. Möjligheten att sköta ärendet elektroniskt gäller såväl det första tillståndet som fortsatta tillstånd. Sökanden identifieras när sökanden avhämtar beslutet om uppehållstillstånd från beskickningen. Ett meddelande om beslutet ges sökanden med elektronisk post. Sökanden ges möjlighet att betala behandlingsavgiften med de vanligaste kreditkortet, genom en svensk banks nätbanksservice eller annars till invandrarmyndighetens, Migrationsverkets, bankkonto. Bilagorna till ansökan, såsom passkopior, kan lämnas in elektroniskt i filformat som allmänt används och har godkänts av Migrationsverket.

Förfarandet är oberoende av geografisk placering och möjliggör därför en utjämning av arbetsbördan mellan myndighetens olika verksamhetsställen. Behandlingstiden för ansökningarna har förkortats. Genom att de automatiska granskningar som finns inbyggda i det elektroniska utträttandet av ärenden har tillgodogjorts, är resultatet att ansökningarna innehåller mindre bristfälligheter än förut. Myndighetens manuellt utförda arbete har minskat, eftersom en ansökan inte längre be-

höver registreras separat, utan uppgifterna finns i regel i den elektroniska form som krävs för att de ska kunna föras in i registret.

För myndighetens kunder har det elektroniska förfarandet beräknats vara mer flexibelt, öppet och kundcentrerat. För vissa kunder har problem förekommit då det visat sig, att betalningen med ett kreditkort som den elektroniska behandlingen förutsätter visat sig vara besvärlig. Alla sökanden har inte heller möjligheter att omarbete bilagorna till ansökan i elektronisk form.

Experimentet ska utvidgas att omfatta också EU-medborgarnas elektroniska skötsel av ärenden. Det har också ansetts att en utvidgning till elektronisk skötsel av medborgarskapsärenden är en möjlighet.

Australien

I Australien har sökandena getts möjlighet att lämna in medborgarskapsansökningar och visumansökningar på elektronisk väg.

De krav som ska uppfyllas för att en medborgarskapsansökan skall kunna lämnas in på elektronisk väg är att sökanden stadigvarande bor i Australien, är minst 18 år, har varit utanför Australiens gränser efter 1990, faller inom området för normala ansökningsavgifter och att sökanden inte hör till den australiensiska militärens reserv. En elektronisk betalning av avgiften för en medborgarskapsansökan förutsätter också att sökanden har ett kreditkort som myndigheten godkänner.

Arbetstagare, resenärer och studeranden kan söka visum på elektronisk väg. Vissa undergrupper för visum ligger emellertid utanför området för det elektroniska ansökningsförfarandet.

Till det elektroniska ansökningsförfarandet gör möjligheter för sökanden att följa hur ansökningens behandling framskrider.

Kanada

Utlänningsförvaltningen i Kanada har ordnat möjligheter för sökandena att följa elektroniskt hur ansökningens behandling framskrider och att betala behandlingsavgifter elektroniskt. Det är också möjligt att meddela en ändring av adressuppgifterna på elektronisk väg.

2.3. Bedömning av nuläget

2.3.1. Utgångspunkterna för ändringsbehoven

Behandlingen av invandrar-, asyl- och medborgarskapsärenden samt ärenden som är anknutna till dem involverar flera olika myndigheter. Polisen, gränsbevakningsväsendet, arbetsministeriet, utrikesministeriet, Befolkningsregistercentralen, Folkpensionsanstalten, Arbetskrafts- och näringscentralerna, Arbetskraftsbyråerna, skatteförvaltningen, magistraterna, socialverken och domstolarna hör till dem. Behandlingen av ansökningarna sker till stor del i pappersform. När olika myndigheters funktioner i invandrar-, asyl och medborgarskapsärenden förnyas, sker det ofta så att förnyelsen fokuserar endast på de egna myndighetens funktioner utan att beakta konsekvenserna av samverkan mellan alla myndigheter. Det finns inget täckande ärendehanteringssystem för behandlingen av invandrar-, asyl- och medborgarskapsärenden som är gemensamt för myndigheterna. De datasystem som används har begränsade funktioner.

Eftersom myndigheterna inte får all den information de behöver från ett gemensamt ärendehanteringssystem, behandlas och flyttas uppgifterna mellan myndigheterna i huvudsak i pappersform, vilket binder myndigheternas personalresurser och fördröjer ärendenas behandling och avgörande. Bristerna i ärendehanteringssystemet kan rentav leda till att för ärendets behandling väsentliga uppgifter kan ligga utom räckhåll för den myndighet som skulle behöva dem.

För att uppnå besparingar i utlännings- och medborgarskapsärenden skall uppnås enligt inrikesministeriets produktivhetsprogram förutsätts det att behandlingen av dessa frågor sker i elektronisk form.

2.3.2. Behovet av ändringar i lagstiftningen

Elektronisk ärendehantering och kommunikation

Bestämmelserna i lagen om utlänningsregistret som gäller uppgiftsinnehåll, externa datakällor och utlämnande av uppgifter ur utlänningsregistret till andra myndigheter är

inte till alla delar i samklang med behoven hos de myndigheter som använder registret och som har identifierats vid UMAs specificeringsskede. Det är sålunda nödvändigt att göra vissa, främst tekniska, preciseringar i lagen om utlänningsregistret, liksom i lagar om personregister som förs av vissa andra myndigheter. Till den del som förslagen innebär att den registeransvarige för utlänningsregistret får nya rättigheter att få ut information, är det fråga om sådan information som den registeransvarige redan nu har rätt att få antingen direkt av den myndighet som lämnar ut uppgifterna eller av sökanden själv. Att begära, söka och lämna ut uppgifter muntligt eller skriftligt binder myndigheternas personresurser. De föreslagna ändringarna syftar till att utveckla den elektroniska ärendehantering så, att en elektronisk överföring av de aktuella uppgifterna möjliggörs mellan myndigheterna.

Utlänningslagens och medborgarskapslagens gällande bestämmelser i sin nuvarande form ger inte till alla delar möjlighet att ta i bruk sådana kommunikationssystem som bottnar i en elektronisk ärendehantering. Enligt 8 § 1 mom. i utlänningslagen skall ett förvaltningsärende anhängiggöras personligen, om något annat inte bestäms någon annanstans i lag. Enligt 44 § 1 mom. i medborgarskapslagen skall ansökningar och anmälningar lämnas in personligen till polisinspektionen i häradet, Finlands diplomatiska beskickningar, konsulat eller honorärkonsulat.

Ett effektivt tillgodogörande av elektronisk kommunikation i utlännings- och medborgarskapsärenden kräver att sökanden kan ges möjlighet att anhängiggöra sin ansökan elektroniskt. Det är därför motiverat att ändra gällande utlänningslag och medborgarskapslag så att bestämmelserna om anhängiggörande av ärenden möjliggör en elektronisk skötsel av ärendet såsom föreskrivs närmare i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet och i andra normer som reglerar elektronisk kommunikation.

Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare

I 83 § i utlänningslagen regleras behörighe-

ten att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare och i 84 § behörigheten att bevilja uppehållstillstånd för näringsidkare. Förvaltningsdomstolarna har i några beslut gjort en linjedragning på basis av ordalydelsen i 83 § i utlänningslagen, enligt vilken Utlänningsverket alltid skall bevilja det första uppehållstillståndet för arbetstagare även då arbetstagaren redan har ett uppehållstillstånd på någon annan grund när ansökan lämnas in.

När utlänningslagen stiftades var avsikten att de allmänna bestämmelserna om beviljande av fortsatt tillstånd i lagens 4 kap. också skulle gälla uppehållstillstånd för arbetstagare. När lagen stiftades var syftet att fortsatta tillstånd skulle beviljas av polisen, när en utlänningslag som vistades i Finland på någon annan grund önskade byta grunden för sitt uppehållstillstånd till arbete och sålunda sökte uppehållstillstånd för arbetstagare. Detta förfarande har också tillämpats i praktiken.

Förvaltningsdomstolarnas linjedragning innebär att det förfarande för beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare som varit praxis i två år, behöver ändras. När grunden för uppehållstillståndet ändras måste härefter alla ansökningar hänföras till Utlänningsverket i stället för den lokala polisen. Denna tolkning torde leda till att Utlänningsverket får uppgifter som inte har planerats för den i samband med totalreformen av utlänningslagen. För sökandens del torde det också innebära att han eller hon får betala den högre tillståndsavgiften i enlighet med behandlingen av ansökan om ett första uppehållstillstånd.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1. Målsättning

Hos Utlänningsverket har ett projekt startats med syfte att under 2009 ta i bruk ett nytt datasystem för utlänningsärenden. Datasystemet gäller behandlingen av invandrar-, asyl- och medborgarskapsärenden. I samband med specifikationen av systemet har flera funktionella och förvaltningsmässiga utvecklingsobjekt identifierats. Ett sådant utvecklingsobjekt är att i högre grad koncentrera mottagningen av ansökningar och omdirigera resurserna. En central faktor i reformen av

ärendehanläggningen är behovet av samarbete över myndighetsgränserna.

Målsättningen är att i samband med att UMA tas i bruk etappvis gå över till en elektronisk ärendehanläggning och informationsöverföring mellan myndigheterna i alla utlänningsärenden och i datasystemanslutningarna i anknytning till dem. Genom att gå över till en elektronisk behandling av utlänningsärenden och skapa elektroniska anslutningar i andra myndigheters datasystem syftar man till att utnyttja resurserna så effektivt som möjligt. Målsättningen är att tillsammans med effektivare och snabbare förfaranden förkorta behandlingstiderna avsevärt.

Målsättningen är att forma UMA till ett för den nationella säkerheten centralt datasystem, som ersätter det nuvarande utlänningsregistrets tekniska förverkligande i delregistret för ansökningsärenden, delregistret för främlingspass och resedokument för flykting, delregistret för övervakning av inresor och utresor, delregistret för språkexamen samt delregistret för medborgarskapsärenden som Utlänningsverket bär ansvaret för.

Utöver UMA faller delregistret för visumärenden och delregistret för inresevillkor som hör till utlänningsregistret men som utrikesministeriet ansvarar för. Eftersom dessa delregister i utlänningsregistret tillsammans med UMA skall bilda utlänningsregistret, finns det inte något behov att separat reglera utlämnandet av uppgifter och rätten att få uppgifter från UMA, som är på Utlänningsverkets ansvar, och de delregister som är på utrikesministeriets ansvar. Dataöverföringen mellan delregistren i utlänningsregistret kan förverkligas på det sätt som är mest ändamålsenligt med hänsyn till myndigheternas befogenheter, utlänningsregistrets verksamhet, datasekretessen och behandlingen av andra personuppgifter samt de principer som skall följas i myndighetsverksamheten. Det tekniska genomförandet innebär, att en anslutning byggs mellan de datasystem som upprätthålls av Utlänningsverket respektive utrikesministeriet.

Den ändring som förverkligandet av UMA medför i utlänningsregistret är i huvudsak teknisk. Den innebär inte en ändring av strukturen med delregister i lagen om utlänningsregistret. De omständigheter som ligger i botten för utlänningsregistrets uppbyggnad i

olika delregister, och som behandlats mer ingående i lagens förarbeten (RP 206/1997 rd), gäller fortfarande. Målsättningen har varit att bygga upp ett helhetsbetonat och snabbt datasystem som ger en korrekt bild, och som myndigheterna kan tillgodogöra sig av när de avgör ärenden i enlighet med utlänningslagen och medborgarskapslagen. Också behovet att följa enhetliga principer och förfaringsätt i fråga om de olika delregistren är fortsättningsvis för handen. Till följd av sparmålsättningarna i statsförvaltningen är det ännu viktigare än förut att undvika att samma uppgifter registreras flera gånger om och att uppgifterna samlas från flera olika källor. Målsättningarna i fråga främjar också att uppgiftsinnehållet är felfritt, vilket tillsammans med den lättare och snabbare ärendehanläggningen förbättrar utlänningsärendenas rätts-säkerhet.

Genom att gå över till en elektronisk behandling av ärenden är syftet att nå en väsentligt effektivare behandling av utlänningsärenden. Målet är att omvandla uppgifterna till elektronisk form redan vid källan, dvs. där informationen uppstår. Reformen avser också att utveckla den elektroniska skötseln av ärenden så att ansökan med bilagor skall kunna lämnas in i elektronisk form. All dokumentation som uppstår i utlänningsärenden, inklusive de underskrifter som hör till handlingarna, skall behandlas och arkiveras i elektronisk form. Också i informationsbytet mellan myndigheterna är målet att informationen, om möjligt, överförs elektroniskt.

UMA skall fungera som ett gemensamt arbetsredskap för alla som avgör utlänningsärenden. I ett system som är helt elektroniskt kan alla intressegrupper i realtid se de arbetsköer som bildas av ärenden som skall behandlas av myndigheten och därmed förutse och planera sin egen verksamhet. UMA skall på detta sätt stöda styrningen av arbetsgången och uppföljningen av verksamheten. Målsättningen är att skapa gemensamma och öppna förfaranden för myndigheterna.

Aktörer med anknytning till UMA och datasystemanslutningar till systemet har beräknats ligga över 40 och användarmängden har uppskattats ligga omkring 15 000 personer. Systemet skall användas världen runt vid diplomatiska beskickningar och det skall vara tillgängligt för beskickningarna dygnet runt.

Möjligheten att utträta ärenden elektroniskt kan antas främja det eftersträvansvärda målet, att yrkeskunnig arbetskraft söker sig till Finland, eftersom sådan arbetskraft beräknas uppskatta möjligheten att lämna in t.ex. en ansökan om uppehållstillstånd på elektronisk väg.

E-projektet har som målsättning att göra det möjligt att utveckla ett gemensamt datasystem, som stöder verksamheten hos alla de myndigheter som avgör utlänningsärenden. Detta system skall bidra till att de nuvarande behandlingstiderna kan förkortas, bemästrandet av behandlingsmetoderna kan förbättras och därmed till att betydande kostnadsbesparingar kan uppnås. Målsättningen är en ökning av riktigheten, fullständigheten och tillgängligheten hos sökandenas uppgifter, vilket också ökar sökandens rättssäkerhet. Målsättningen är vidare att främja sökandens rättssäkerhet genom systemets effektivare stöd av personalens kunnande i de behandlande myndigheterna, en enhetlig behandling av ärenden oberoende av plats för utträttandet av ärendena, och utvecklingen av förutsättningarna för personalens arbete med hjälp av verktyg som styr arbetet.

Förverkligandet av UMA gör det också möjligt att utveckla uppföljningen av hur de uppgifter används som införts i utlänningsregistret. När tillsyn utövas över användningen av uppgifterna spelar de logguppgifter om behandlingen av personuppgifter som förblir kvar i datasystemet en viktig roll eftersom man på basis av dessa senare vid behov kan utreda behandlingsomgångar i fråga om både en enskild personuppgift och åtgärder som vidtagits av en enskild person. När skydd för personuppgifter utvecklas kan man vid behov utnyttja automatiska redskap som utvecklas för analys och uppföljning av logguppgifter. Dessa reagerar till exempel på tvivelaktiga databehandlingsprofiler som uppfyller på förhand fastställda kriterier.

3.1.1. Invandring

De huvudsakliga skedena i behandlingen av ett ärende om uppehållstillstånd är mottagandet av ansökningen, behandlingen av den, utredningen av ärendet, beslutsfattandet, delgivningen och ändringssökandet inklusive delgivningar, verkställigheten av ett laga

kraft vunnet beslut och arkiveringen av handlingarna.

Mottagandet av ansökningen. Polisen, en arbetskraftsbyrå eller en beskickning tar emot ansökan och för in uppgifterna direkt i UMA. I vissa sällsynta fall tar Utlänningsverket emot ansökan och för in uppgifterna om den. Uppgifterna kan vid behov kompletteras elektroniskt.

Behandlingen. Uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan och som finns i andra myndigheters datasystem skall fås elektroniskt genom anslutningar till UMA.

Beslutet. Beslutet registreras i UMA och informationen om det överförs direkt till de myndigheter som behöver beslutet.

Ändringssökande. Handlingar som ingår i UMA skickas inte mellan den beslutande myndigheten och domstolsväsendet i pappersform, utan domstolen får den information som behövs direkt från systemet. Handlingarna kan vid behov skrivas ut för behandlingen. Domstolen för in de uppgifter som samlas under domstolsbehandlingen direkt i UMA, varvid andra myndigheter kan följa hur behandlingen framskrider. Detta gynnar behandlingens öppenhet.

Arkivering. Handlingar som anknyter till ärendets behandling arkiveras elektroniskt och överförs till Riksarkivet.

3.1.2. Asylförfarande

De huvudsakliga skedena i behandlingen av ett asylärende är mottagandet av ansökningen, behandlingen av den och utredningen av ärendet inklusive asylutredning och åtgärder enligt rådets förordning (EG) nr 343/2003 av den 18 februari 2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredje land har gett in i någon medlemsstat. Vidare skeden är beslutsfattandet, delgivningen och ändringssökandet inklusive delgivningar, besvär, verkställigheten av ett laga kraft vunnet beslut och arkiveringen av handlingarna.

Mottagandet av ansökningen. Polisen eller gränsbevakningsväsendet tar emot ansökan och för in uppgifterna direkt i UMA.

Asylutredning. Polisen eller gränsbevakningsväsendet utreder identitet, resrutt och inresa för en utlänning och för in uppgifterna

direkt i UMA. Grunderna för ansökan utreds i ett asylsamtal, som Utlänningsverket för med sökanden. I vissa särskilt föreskrivna fall förs asylsamtalen av polisen på begäran av Utlänningsverket. Uppgifter som samlas vid asylsamtalen och som behövs för behandlingen av ärendet förs in i UMA.

Behandlingen och beslutet. Uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan och som finns i andra myndigheters datasystem fås elektroniskt genom anslutningar till UMA. Beslutet registreras i UMA och de behöriga myndigheter som behöver beslutet får vetskap om det direkt ur UMA.

Ändringssökande. Handlingar som ingår i UMA skickas inte mellan Utlänningsverket och domstolsväsendet i pappersform, utan domstolen får den information som behövs direkt från systemet. Handlingarna kan vid behov skrivas ut för behandlingen. Domstolen för in de uppgifter som samlas under domstolsbehandlingen direkt i UMA, varvid andra myndigheter kan följa hur behandlingen framskrider. Detta gynnar behandlingens öppenhet.

Delgivning och verkställighet. Information om ett nekande beslut skickas inte till polisen i pappersform, utan polisen kan läsa alla beslut direkt i UMA och delge en utskrift av beslutet till sökanden. Tidpunkten för avlägsnandet ur landet och de uppgifter som anknyter till det registreras direkt i UMA.

Arkivering. Handlingar som anknyter till ärendets behandling arkiveras elektroniskt och överförs till Riksarkivet.

3.1.3. Avlägsnande ur landet

Huvudetapperna i behandlingen av ett ärende om avlägsnande ur landet är anhängiggörandet av ärendet, ärendets utredning inklusive hörande och bemötande, beslutsfattandet, delgivning, ändringssökandet inklusive delgivningar, verkställigheten av beslutet och arkiveringen av handlingarna. Ärenden om avlägsnande ur landet är avvisning och utvisning. I samband med beslutet kan också ett inreseförbud meddelas.

Anhängiggörande. Avvisning och utvisning kan bli anhängiga hos polisen, gränskontrollmyndigheterna eller Utlänningsverket. Polisen och gränskontrollmyndigheterna kan också göra en framställning till Utlän-

ningsverket om att avvisa eller utvisa en utlänning samt om att meddela inreseförbud. Ett ärende om avlägsnande ur landet kan bli anhängigt separat eller i samband med avgörandet av ett ärende om uppehållstillstånd. Det anhängiggjorda ärendet eller framställningen registreras i UMA.

Utredningen. Utlänningen, hans eller hennes make som befinner sig i Finland samt jämförbara personer hörs i ärendet. Uppgifterna i hörandeprotokollet och bemötandet registreras i UMA, där de kan läsas av den beslutsfattande myndigheten.

Beslutet och delgivningen. Den myndighet som fattar beslutet registrerar det i UMA, varifrån informationen om det överförs direkt till de myndigheter som behöver den, beroende på om det är fråga om överföring av information för delgivning eller om behov att få vetskap om ett delgivet beslut. Information om ett delgivet beslut om avlägsnande av en utlänning ur landet behövs bl.a. av Folkpensionsanstalten.

Ändringssökande. Handlingar som ingår i UMA skickas inte mellan den beslutsfattande myndigheten och domstolsväsendet i pappersform, utan domstolen får den information som behövs direkt från systemet. Handlingarna kan vid behov skrivas ut för behandlingen. Domstolen för in de uppgifter som samlas under domstolsbehandlingen direkt i UMA, varvid andra myndigheter kan följa hur behandlingen framskrider. Detta gynnar behandlingens öppenhet.

Verkställighet. Data om avlägsnande av en utlänning ur landet skrivs direkt in i UMA. Vetskap om att utlänningens vistelse i landet har upphört i faktisk mening behövs av olika myndigheter i Finland. Data överförs direkt t.ex. till befolkningsdatasystemet.

Arkivering. Handlingar som anknyter till ärendets behandling arkiveras elektroniskt och överförs till Riksarkivet.

3.1.4. Medborgarskap

Huvudetapperna vid förfarandet för förvärv av medborgarskap är mottagandet av en ansökan, anmälan eller anhållan om bestämmande av medborgarskapsstatus, behandlingen, beslutsfattandet, delgivning, ändringssökande jämte delgivningar samt arkivering av handlingarna.

Mottagandet av en ansökan, anmälan eller anhållan om bestämmande av medborgarskapsstatus. Mottagare för ansökan, anmälan eller anhållan är polisen, beskickningarna och Utlänningsverket, som för in uppgifterna direkt i UMA. I detta sammanhang kontrolleras identiteten hos personen i fråga. Huvudstaben, beskickningarna, konsulten och magistraterna gör anhållan om bestämmande av medborgarskapsstatus via UMA.

Behandlingen. Uppgifter som behövs för behandlingen av ansökan, anmälan eller anhållan och som finns i andra myndigheters datasystem fås elektroniskt genom anslutningar till UMA.

Beslutet. Beslutet registreras i UMA och de behöriga myndigheter som behöver beslutet får vetskap om det direkt ur UMA.

Andringssökande. Handlingar som ingår i UMA skickas inte mellan Utlänningsverket och domstolsväsendet i pappersform, utan domstolen får den information som behövs direkt från systemet. Handlingarna kan vid behov skrivas ut för behandlingen. Domstolen för in de uppgifter som samlas under domstolsbehandlingen direkt i UMA, varvid andra myndigheter kan följa hur behandlingen framskrider. Detta gynnar behandlingens öppenhet.

Arkivering. Handlingar som anknyter till ärendets behandling arkiveras elektroniskt och överförs till Riksarkivet.

3.2. Utvecklandet av den elektroniska kommunikationen

Syftet är att utveckla den elektroniska kommunikationen först genom pilotprojekt. I pilotprojekten är målsättningen att få klarhet om de ärendegrupper för vilka den elektroniska kommunikationen bäst lämpar sig. Oberoende av den elektroniska skötseln av ärenden skall möjligheten att sköta sitt ärende hos myndigheten på traditionellt vis, personligen och i pappersform, finnas kvar i alla ärendegrupper. Att gå över till en rent elektronisk kommunikation är inte möjligt eftersom alla sökanden inte har beredskap och möjligheter att utträta ärenden elektroniskt hos myndigheter. Likställigheten mellan sökandena kräver att en sökande inte får hindras att utträta sina ärenden hos myndigheten

på grund av svagare förutsättningar att sköta ärenden elektroniskt.

Den största nyttan av den elektroniska kommunikationen beräknas uppstå i fråga om uppehållstillstånd på grund av studier och behandlingen av medborgarskapsansökningar. År 2005 avgjordes över 3400 ansökningar för uppehållstillstånd på basis av studier. 95 % av besluten var positiva. Ansökningarnas antal beräknas stiga. Sökandena befinner sig ofta utomlands, på ställen där det finns få finländska beskickningar. Informationen om elektronisk kommunikation kan spridas genom ett effektivt samarbete mellan läroanstalterna. Personer som ansöker om studieplats beräknas ha större beredskap än genomsnittet till elektronisk skötsel av ärenden.

Utvecklandet av den elektroniska skötseln av ansökningar om fortsatta tillstånd motiveras av ansökningarnas stora antal, behovet av ett klart och entydigt ansökningsförfarande samt av att uppgifter om sökandena finns färdigt i myndighetsregistren. De allmänna förutsättningarna för uppehållstillstånd i enlighet med 36 § i utlänningslagen har redan en gång utretts. Sökandena uppskattas ha i genomsnitt god beredskap och goda möjligheter att sköta ärenden elektroniskt, eftersom fortsatta tillstånd vanligtvis ansöks i Finland.

Det årliga antal medborgarskapsansökningar som görs anhängiga är cirka 2600. De flesta sökanden har beräknats ha ett elektroniskt identitetskort och nätbankskoder, som underlättar identifieringen. Utvecklingen av den elektroniska skötseln av ärenden förordas också av att det finns mycket information om sökandena i de register som myndigheterna i Finland för. Denna grupps möjligheter att vara ett utvecklingsobjekt för elektronisk kommunikation minskas dock av att en del av sökandena har lägre beredskap och mindre möjligheter än i genomsnitt att sköta ärenden elektroniskt.

Genomsnittliga möjligheter att tillgodogöra sig den elektroniska kommunikationen finns uppskattningsvis t.ex. i fråga om behandlingen av uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare, behandlingen av uppehållstillstånd på basis av familjeband, registreringen av uppehållsrätten för EU-medborgare samt bestämmandet av medborgarskapsstatus och behandlingen av medborgarskapsanmälningar.

År 2005 avgjordes närmare 3500 ansökningar om uppehållstillstånd för arbetstagare. Sökandena är ofta utomlands, men ansökningen kan anhängiggöras också av arbetsgivaren. Informationen om den elektroniska ärendeskötseln kan spridas via arbetskraftsmyndigheterna. Sökandena uppskattas ha bättre beredskap än genomsnittet att sköta sina ärenden elektroniskt.

Antalet avgöranden av ansökningar om uppehållstillstånd på basis av familjeband var över 5000 år 2005. Sökandena uppskattas ha sämre beredskap än genomsnittet att sköta sina ärenden elektroniskt.

Årligen behandlas omkring 8000 ärenden om registrering av EU-medborgares vistelserätt. Möjligheterna att utveckla den elektroniska kommunikationen ökar p.g.a. det klara och entydiga förfarandet, eftersom personen redan är i Finland. Sökandena uppskattas ha genomsnittlig beredskap och möjlighet att sköta sina ärenden elektroniskt.

Anhållan om bestämmande av medborgarskapsstatus görs ofta av myndigheter och årligen uppgår anhållningarna till cirka 1000 stycken. De som gör anhållan uppskattas ha bättre beredskap och möjligheter än genomsnittet att sköta ärendena elektroniskt.

Ungefär 1500 medborgarskapsanmälningar anhängiggörs varje år. Anmälarna bor i huvudsak utomlands. Efter juni 2008 uppskattas det årliga antalet anmälningar som anhängiggörs i Finland ligga kring 500. I regel hör det många bilagor till ansökningarna. De som bor utomlands uppskattas ha sämre beredskap än genomsnittet att sköta ärenden elektroniskt. De som bor i Finland beräknas ha genomsnittlig beredskap och genomsnittliga möjligheter till elektronisk ärendeskötsel.

3.3. Alternativa regleringssätt

Genomförandet av Utlänningsverkets e-projekt för utlänningsärenden kräver att lagen om utlänningsregistret ändras, liksom vissa andra lagar som anknyter till behandlingen av utlänningsärenden. De ändringar i lagstiftningen som krävs kan förverkligas på två alternativa sätt. Det ena är en delrevision av lagen om utlänningsregistret och det andra en totalreform av lagstiftningen av utlänningsförvaltningens personregister.

3.3.1. Totalrevision

I en totalrevision av lagstiftningen av utlänningsförvaltningens personregister skulle lagstiftningen om behandlingen av personuppgifter i utlänningsförvaltningen bedömas på nytt i sin helhet. En sådan reglering har förverkligats på inrikesministeriets förvaltningsområde för polisens och gränsbevakningsväsendets del i och med lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) och lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005). Det centrala i ändringen av regleringssättet är att tyngdpunkten flyttas från regleringen av ett enskilt register till regleringen av datasystemen för hela förvaltningsområdet inklusive erhållandet, användningen och utlämnandet av uppgifter. En liknande reform har förverkligats inom justitieministeriets förvaltningsområde med lagen om behandling av personuppgifter vid verkställighet av straff (422/2002). På arbetsministeriets förvaltningsområde har en liknande reglering förverkligats i och med lagen om ett informationssystem för arbetsförvaltningens kundbetjäning (1058/2002), som har en struktur som motsvarar den gällande lagen om utlänningsregistret.

En totalrevision förordas av att en sådan lösning är konsekvent med den reglering som valts för polisens och gränsbevakningens datasystem inom inrikesministeriets förvaltningsområde. Eftersom förverkligandet av UMA enligt planerna innebär att de delregister i utlänningsregistret som Utlänningsverket bär huvudansvaret för skall ersättas med ett helt nytt datasystem, kan det hända att en totalrevision, sedd ur det perspektiv som beskrivningen av datasystemets struktur företäder, leder till ett bättre slutresultat än en delrevision sett ur ett författningstekniskt perspektiv. En totalrevision av lagstiftningen kan dock leda till att den omläggning av Utlänningsverkets datasystem som är nödvändig för att utveckla behandlingen av medborgarskaps- och utlänningsärenden fördröjs.

Tidtabellen för genomförandet av e-projektet för utlänningsärenden kan hindra att frågorna bereds grundligt och att målen med totalrevisionen nås på bästa möjliga sätt. En totalrevision är i praktiken inte möjlig för närvarande av det skälet att visumregistret,

som ingår i utlänningsregistret som en separat del vars huvudansvar bärs av utrikesministeriet, i ett senare skede skall anpassas till det för Europeiska unionen gemensamma visumsystemet (VIS). Detta är en faktor som bör beaktas när en eventuell totalrevision genomförs.

3.3.2. *Delrevision*

I en delrevision av lagen om utlänningsregistret skulle de ändringsbehov som förverkligandet av UMA medför klarläggas, och lagen skulle ändras så att den motsvarar de principer som den elektroniska ärendehan- dlingen förutsätter. Ändringsbehoven gäller framförallt registrets datainnehåll, dvs. de uppgifter som registreras i datasystemet, samt den närmare bestämmelsen av andra myndigheters rätt att få uppgifter ur registret och lämna ut uppgifter ur de datasystem de själva upprätthåller. De behov att förnya myndigheternas behandlingsmetoder, som i samband med e-projektet har konstaterats föreligga, leder till ett behov att revidera också vissa andra bestämmelser som finns annanstans i lagstiftningen och skall tillämpas vid behandlingen av utlänningsärenden.

Lagen om utlänningsregistr har reviderats genom delrevisioner 2001, 2002, 2003, 2004 och 2006. Dessa delrevisioner har i enlighet med de krav som personuppgiftslagen ställer preciserat lagen med bestämmelser som gällt t.ex. datainnehållet i utlänningsregistret, de registeransvarigas rätt att få ut uppgifter, utlämnandet av uppgifter ur utlänningsregistret samt utlämnandet av uppgifterna på elektronisk väg. Till sin uppbyggnad är lagen förenlig med kraven i grundlagen och personuppgiftslagen.

Valet att förverkliga revideringen av lagstiftningen genom en delrevision förordas av tidtabellen för e-projektet, som förutsätter att lagstiftningen så snart som möjligt ses över. En delrevision är motiverad också för att de delregister i utlänningsregistret som utrikesministeriet bär huvudansvaret för skall stå utanför UMA. Ett reformprojekt är aktuellt för dessa delregisters del och i samband med det finns det skäl att på nytt överväga det eventuella behovet av en totalrevision av lagen om utlänningsregistret.

Hos riksdagen ligger för närvarande en

proposition om ändring av lagen om utlänningsregistret (RP 31/2006 rd). Också projektet för en revision av befolkningsdatalagen förmodas ha betydelse för lagen om utlänningsregistret.

På ovan nämnda grunder anses att en delrevision är det mest ändamålsenliga sättet att i det här skedet förverkliga de ändringar som förutsätts av UMA.

3.4. **De viktigaste förslagen**

3.4.1. *Lagen om utlänningsregistret*

Bestämmelsen om de registeransvariga för och användarna av utlänningsregistret föreslås preciserad. Syftet är att förtydliga rätten att använda de uppgifter som registrerats i utlänningsregistret för den registeransvariga med huvudsakligt ansvar och övriga myndigheter som för och använder registret. Lagen föreslås kompletterad med en uttrycklig bestämmelse om att den registeransvariga för utlänningsregistret har rätt att genom en teknisk anslutning behandla uppgifter som registrerats i utlänningsregistret endast inom ramen för sina befogenheter som har samband med syftet med lagen om utlänningsregistret.

Bestämmelsen om uppgifter som förs in i utlänningsregistret föreslås preciserad så att den tydligare än förut skall reglera utlänningsregistrets ställning som ett elektroniskt ärendehan- dlingssystem vid behandlingen av utlänningsärenden. Ett elektroniskt ärendehan- dlingssystem karaktäriseras av att uppgifter, som fås under behandlingens olika skeden, förs in i registrets. I ärendehan- dlingssystemet registreras också uppgifter som inte kan anses vara sådana personuppgifter som avses i personuppgiftslagen, utan den mängd information som förts in i ärendehan- dlingssystemet är bredare än så.

Bestämmelserna om externa datakällor från vilka uppgifter fås till utlänningsregistret och om utlämning av uppgifter ur utlänningsregistret föreslås justerade. Rätten för registeransvariga som för utlänningsregistret att få information ur andra registeransvarigas register föreslås utvidgad i en liten omfattning. Utvidgningen av rätten att få uppgifter anknyter till målsättningen att möjliggöra en elektronisk överföring av uppgifter från andra myndigheter. Av detta skäl är det

lämpligt att ta in bestämmelserna i lagen om utlänningsregistret. Det är till denna del fråga om information som den registeransvarige redan nu har rätt att få, antingen direkt av andra myndigheter eller så att den registeransvarige kan ålägga en part att själv lämna in uppgifterna till den registeransvarige i samband med behandlingen av ett utlänningsärende.

Den centrala målsättningen med bestämmelserna om att ha rätt till och om att lämna ut uppgifter är att för snabba och förenkla erhållandet av uppgifter som behövs för avgörandet av ett utlänningsärende och sålunda effektivisera beslutsfattandet. När uppgifterna är tillgängliga i de register som andra myndigheter för och kan fås genom en teknisk anslutning, kan det anses vara förenligt även med sökandens fördel att den myndighet som avgör ärendet har möjlighet att skaffa behövlig information direkt från en annan myndighet.

Utvidgningen av de för utlänningsregistret registeransvarigas rätt att få information är förknippad med frågan om integritetsskyddet för den person som är föremål för förvaltningsärendet. Myndighetens rätt att få ut information direkt av en annan myndighet kan, ur den synpunkt som en parts integritet företräder, anses vara ett längre gående ingrepp i integriteten än en situation där parten själv åläggs att lämna in uppgifter som saknas. För att trygga sökandens integritet är det också skäl att se till, att sökanden informeras tillräckligt tydligt om vilka uppgifter den myndighet som behandlar utlänningsärendet har rätt att få direkt av andra myndigheter på basis av lagen. Den registrerades möjlighet att få uppgifter ur utlänningsregistret följer bestämmelserna i 24 § personuppgiftslagen.

Utlänningsärenden gäller frågor som är viktiga för den nationella säkerheten. Begränsningen av skyddet för sökandens integritet kan anses motiverad för att säkerställa att de beslut som fattas i utlänningsärenden baseras på sakligt sett korrekta och riktiga uppgifter.

3.4.2. Utlänningslagen

Det föreslås att utlänningslagen ändras till den del det är oundvikligt med hänsyn till utvecklandet av den elektroniska kommunika-

tionen. De föreslagna ändringarna möjliggör utvecklandet av system som bygger på en elektronisk kommunikation för behandlingen av ärenden som avses i utlänningslagen. På elektronisk skötsel av de ärenden som avses i utlänningslagen skall lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet tillämpas.

En precisering av ordalydelsen i 83 § 2 och 3 mom. samt 84 § 2 och 3 mom. föreslås. I enlighet med det ursprungliga syftet med utlänningslagen skall också fortsatta uppehållstillstånd för arbetstagare och näringsidkare ha samma ställning som andra fortsatta tillstånd. Enligt förvaltningsdomstolens lagtolkning skall Utlänningsverket alltid bevilja det första uppehållstillståndet för arbetstagare även om det är fråga om fortsatta tillstånd som vanligen beviljas av polisen. Den föreslagna ändringen innebär, att den tillståndspraxis som man följt efter lagens ikraftträdande kan fortgå. Den lokala polisen skall således bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare eller näringsidkare efter att Arbetskraftsbyrån eller Arbetskrafts- och näringscentralen fattat ett positivt beslut, när det är fråga om en utlänningsansökan som tidigare har beviljats ett uppehållstillstånd på någon annan grund, t.ex. studier.

3.4.3. Medborgarskapslagen

De föreslagna ändringarna i medborgarskapslagen är närmast tekniska och de skall möjliggöra ett utvecklande av system för elektronisk kommunikation för behandling av ärenden som avses i medborgarskapslagen. Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet skall tillämpas på elektronisk skötsel av medborgarskapsärenden.

3.4.4. Vissa andra lagar

I propositionen föreslås att vissa andra lagar ändras så att bestämmelserna i dem om utlämnande av uppgifter i elektronisk form är förenliga med lagen om utlänningsregistret. Dessa lagar är utsökningslagen (37/1895), folkpensionslagen (347/1956) samt lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998). De föreslagna bestämmelserna baserar sig på riksdagens förvalt-

ningsutskotts betänkande (FvUB 19/2005) med anledning av regeringens proposition till Riksdagen med förslag till bestämmelser som syftar till bättre uppdatering av ägaruppgifter om fastigheter (RP 75/2005 rd). Enligt betänkandet är det ändamålsenligt att för klarhetens skull utsträcka den reglering som gäller utlämnande av uppgifter ur ett register inte bara till det personregister ur vilket uppgifter lämnas ut, utan också till det personregister i vilket uppgifterna införs. Enligt förvaltningsutskottets betänkande strävar man i propositionen i tillämpliga delar till en dubbel reglering av utlämnande av personuppgifter så att bestämmelser om utlämnande av uppgifter också intas i ovan nämnda lagar.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser

De förslagna bestämmelserna är av det slaget att de möjliggör ett utvecklande av den elektroniska behandlingen av och kommunikationen i utlännings- och medborgarskapsärenden. De föreslagna bestämmelserna förpliktar emellertid inte myndigheterna eller någon annan att förverkliga de nyheter i fråga om en elektronisk behandling och skötsel av ärenden som förslagen möjliggör. Propositionen medför inga direkta verkningar för statsfinanserna.

Även om propositionen i sig inte medför ekonomiska konsekvenser skall utvecklingen av den elektroniska ärendehandlingen och den elektroniska kommunikationen naturligtvis medföra sådana konsekvenser. Finansministeriet och inrikesministeriet undertecknade i maj 2006 en överenskommelse om produktivitet enligt vilket Utlänningsverket genomför ett utvecklingsprojekt under 2006—2008 med avsikt att möjliggöra elektronisk behandling av utlänningsärenden. Målsättningen med projektet är att till och med 2012 uppnå besparingar på upp till 1,8 miljoner euro i fråga om nivån på omkostnader för Utlänningsverket, som sorterar under inrikesministeriet, jämfört med budgeten för 2005. Enligt uppskattning kommer övergången till en elektronisk behandling av asylfrågor och andra åtgärder som syftar till att försnabba behandlingen av ärenden medföra avsevärda besparingar på uppskattningsvis 14,8 miljo-

ner euro i utgifter som orsakas av mottagningen av asylsökande och förvaltas av arbetsministeriet. Enligt protokollet uppskattas de totala kostnaderna för projektet uppgå till sex miljoner euro. Enligt protokollet anvisar finansministeriet tre miljoner euro till finansieringen av projektet under momentet för främjande av produktivitet i finansministeriets budget för 2005. Utlänningsverket svarar för totalfinansieringen av projektet och ser till att finansieringsplanen följs då systemet införs mot slutet av 2008.

De totala kostnaderna som Utlänningsverket orsakas för förverkligandet av UMA har uppskattats till 6 – 7 miljoner euro. Kostnaderna beräknas bestå av externa utgifter för arbetet för att förverkliga datasystemet, interna kostnader som direkt anknyter till arbetet för att genomföra datasystemet och interna kostnader för att rengöra uppgifterna när de omvandlas. De utgifter som direkt anknyter till förverkligandet av datasystemet utfaller enligt uppskattning före utgången av år 2008.

UMA och till detta nya datasystem anknutna reviderade förfaringsätt har beräknats medföra en besparing om cirka två miljoner euro för Utlänningsverket före utgången av år 2012 och inom samma tid en besparing om totalt 16 miljoner euro för hela statsförvaltningen. Merparten av besparingarna för statsförvaltningen, 15 miljoner euro, beräknas uppkomma som kostnadsbesparingar i behandlingen av asylärenden. Övriga besparingar uppkommer i behandlingen av medborgarskapsansökningar och uppehållstillstånd på basis av familjeband, arbete eller studier.

Ändringen av 83 och 84 § i utlänningslagen har inga ekonomiska konsekvenser eftersom det är fråga om en justering av ordalydelsen i dessa bestämmelser för att den praxis som följts i behandlingen av uppehållstillstånd skall kunna fortgå.

4.2. Konsekvenser för myndigheterna

Utvecklandet och genomförandet av en elektronisk behandling av och kommunikation i ärenden enligt förslaget, kräver att de myndigheter som deltar i ärendehandlingen också samarbetar intensivt för att den elektroniska överföringen av data mellan

myndigheterna, som förslaget möjliggör, också skall vara möjligt att förverkliga tekniskt.

De fördelar som eftersträvas med utvecklandet av den elektroniska ärendehanteringssystemen kräver också, att de myndigheter som deltar i behandlingen av utlänningsärenden utvecklar sina egna behandlingsmetoder så att dessa förfaranden stöder den elektroniska ärendehanteringssystemen och kommunikationen i ärendena. Alldeles särskilt förutsätter ett fullt tillgodogörande av de möjligheter som en elektronisk ärendehantering erbjuder att personalen hos de myndigheter som använder utlänningsregistret utbildas för detta ändamål. Målsättningen för skolningens genomförande borde vara att alla som deltar i behandlingen av utlänningsärenden har genomgått åtminstone en grundutbildning innan det nya systemet tas i bruk.

Ur myndigheternas synpunkt innebär ett elektroniskt utträttande av ärenden att sökanden själv på elektronisk väg kan uppsätta ansökningar som är mer fullständiga än förut. Detta minskar myndighetens arbetsmängd där ansökningarna tas emot. Samma verkan har olika tjänster som anknyter till den elektroniska skötseln av egna ärenden, såsom informationen om förutsättningarna för ett godkännande av en ansökan och möjligheten att med kalkylator och automatiska granskningsmekanismer beräkna ansökans möjligheter att bli godkänd. Detta minskar antalet grundlösa och bristfälliga ansökningar. En ökning av anvisningar som är tillgängliga i elektronisk form och möjligheten att följa med ansökans behandling i realtid beräknas medföra en minskning av kundförfrågningar och sålunda av de myndighetsresurser som behövs för att svara på dem.

4.3. Samhälleliga konsekvenser

De föreslagna bestämmelserna har inga betydande samhälleliga verkningar.

För utlänningsärendenas del beräknas den elektroniska ärendehanteringssystemen och kommunikationen, som de föreslagna bestämmelserna möjliggör, förbättra kundservicen. Den tid som behandlingen av ett ärende tar i anspråk beräknas bli kortare med hjälp av den elektroniska kommunikationen och dess ökning. Behandlingstiderna och den tid för personlig

närvaro som förutsätts för en sakägares del har beräknats bli kortare. En elektronisk kommunikation i ärenden möjliggör att myndigheten lättare nås och att ansökningar kan lämnas in flexibelt, oberoende av tid och plats. Möjligheten att följa med hur ärendets behandling framskrider ger sökanden bättre möjligheter att planera sina egna åtgärder, såsom eventuella rese- och inkvarteringsarrangemang.

De fördelar som utvecklandet av den elektroniska kommunikationen i ärenden medför kommer inte enligt uppskattningarna att vara tillgängliga helt jämnt för alla parter i utlänningsärenden. Sådana sökanden, som har de bästa förutsättningarna för att utnyttja de nya elektroniska tjänsterna, beräknas dra den största nyttan av den nya servicen.

5. Beredningen av propositionen

Utöver Utlänningsverket har centrala intressegrupper, dvs. polisen, gränsbevakningsväsendet, arbetsministeriet och utrikesministeriet, deltagit i specifikationsarbetet för utlänningsärendenas ärendehanteringssystem. Till den del som gäller elektronisk överföring av data har ärendehanteringssystemet planerats i samarbete med ovan nämnda grupper och dessutom med representanter för justitieförvaltningen, Folkpensionsanstalten, skattemyndigheterna och Riksarkivet.

Propositionen har beretts i inrikesministeriet. Inrikesministeriet har tillsatt en arbetsgrupp för att bereda de författningsändringar som ibruktagandet av UMA förutsätter. Arbetsgruppen har hört dataombudsmannen samt representanter för justitieministeriet och Befolkningsregistercentralen under beredningen.

Remissutlåtanden om propositionen har begärts av utrikesministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriets avdelning för utveckling av regioner och offentlig förvaltning, polisavdelning och gränsbevakningsavdelning, finansministeriet, undervisningsministeriet, kommunikationsministeriet, handels- och industriministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, justitiekanslern i statsrådet, riksdagens justitieombudsman, högsta förvaltningsdomstolen, Helsingfors förvaltningsdomstol, exekutionsverket i Hel-

singfors härad, Helsingfors universitet, Riksarkivet, Folkpensionsanstalten, Folkhälsoinstitutet, Helsingfors, Tammerfors, Åbo, Vasa och Kemi magistrater, Rättsregistercentralen, utbildningsstyrelsen, Brottpåföljdsverket, Krigsarkivet, den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, det ortodoxa kyrkosamfundet i Finland, dataombudsmannen, Statistikcentralen, Tullstyrelsen, Tavastlands, Åbo och Björneborgs samt Nylands arbetsskyddsdistrikt, Sydöstra Finlands, Birkalands, Norra Österbottens, Nylands och Egentliga Finlands arbetskrafts- och näringscentraler, Utlänningsverket, Skattestyrelsen, Kommunikationsverket, Befolkningsregistercentralen, minoritetsombudsmannen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC, Näringslivets centralförbund, Finlands Kommunförbund och Flyktingrådgivningen rf.

Remissinstanserna har i huvudsak varit positivt inställda till ambitionen att utveckla den elektroniska ärendehantering och den elektroniska kommunikationen. De föreslagna ändringarna har ansetts vara motiverade. I vissa utlåtanden fästs uppmärksamhet vid ett ökat behov att i samband med den elektroniska behandlingen av ärenden säkerställa både den informationssäkerhet som anknyter sig till ärendehantering och sökandens integritet. Ett sammandrag av utlåtandena har utarbetats vid inrikesministeriet.

I propositionsutkastet ingick också ett förslag till ändring av 20 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999), men förslaget avfördes på grund av finansministeriets ställningstagande. Finansministeriet ansåg det vara tillräckligt att endast en gång, antingen i lagen om utlänningsregistret eller i andra bestämmelser som gäller myndigheterna i fråga, beskriva om skatteförvaltningens rätt att lämna uppgifter till Utlänningsverket. I sitt utlåtande om propositionsutkastet uttryckte justitieministeriet samma åsikt.

6. Samband med andra propositioner

Regeringens Proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av utlänningslagen och 8 § i lagen om utlänningsregistret (RP 31/2006 rd) innehåller ett förslag om att foga en ny 4 punkt till 8 § 1 mom. i lagen om utlänningsregistret. Den föreslagna nya punkten skall reglera den registeransvariges rätt att få vissa uppgifter av förläggningar. De uppgifter som avses definieras i förslaget till en ny 105 a § i utlänningslagen och gäller minderåriga asylsökande.

Regeringen har den 29 juni 2006 överlämnat en proposition till riksdagen med förslag till utsköningsbalk och lag om verkställighet av skatter och avgifter samt vissa lagar som har samband med dem (RP 83/2006 rd). Enligt propositionen skall utsköningslagen ersättas med en ny utsköningsbalk och de bestämmelser som nu finns i 3 kap. 70 § i utsköningslagen skall intas med samma innehåll i 3 kap. 70 § i utsköningsbalken. Utsköningsbalken avses träda i kraft den 1 januari 2008, dvs. förmodligen senare än den ändring i utsköningslagen som nu föreslås. Lagförslagen skall under riksdagsbehandlingen sammanjämkas.

Inom inrikesministeriet har också ett projekt för beredning av en totalrevision av befolkningsdatalagen igångsatts. Den arbetsgrupp som har utrett totalreformen har gett ett betänkande. Betänkandet innefattar ett förslag av den arbetsgrupp som utrett praxis i fråga om registrering av utlänningar. Förslaget gäller nya bestämmelser i befolkningsdatalagen om registrering av utlänningar. Om arbetsgruppens förslag blir verklighet behöver de beaktas vid utvecklandet av den elektroniska behandlingen av utlännings- och medborgarskapsärenden. Arbetsgruppens förslag har emellertid inte kunnat beaktas i denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lag om utlänningsregistret

3 §. *Registeransvariga*. Enligt förslaget skall ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen. Momentet skall reglera rätten för de myndigheter som för och använder utlänningsregistret att med hjälp av en teknisk anslutning behandla personuppgifter som förts in i registret.

Enligt det föreslagna momentet skall anställda hos de myndigheter som för och använder registret vara berättigade att behandla uppgifter som förts in i utlänningsregistret i begränsad utsträckning så att befogenheten är kopplad till sådana uppgifter som har att göra med ändamålet med utlänningsregistret för myndigheten i fråga. Syftet med bestämmelsen är att på detta sätt lagtekniskt klargöra de roller som de registeransvariga och användarna av utlänningsregistret har. Varje användare av utlänningsregistret skall sålunda inte ha rätt att se eller ändra varje uppgift som förts in i utlänningsregistret.

Utlänningsregistret är ett personregister som förs med hjälp av automatisk databehandling. Användningsändamålet med registret framgår av lagens 2 §, enligt vilken de primära syften för registret är att användas som underlag för medborgarskapsärenden enligt medborgarskapslagen samt för ärenden om utlänningars inresa och utresa samt vistelse och arbete i Finland i enlighet med utlänningslagen.

Bestämmelserna om de registeransvariga för utlänningsregistret finns i lagens 3 §. Det huvudsakliga ansvaret bärs av Utlänningsverket och utrikesministeriet. Utrikesministeriet bär som registeransvarig det huvudsakliga ansvaret för delregistret för visumärenden och delregistret för inresevillkor. Utöver de huvudsakliga registeransvariga, förs och används utlänningsregistret också av polisen, gränsbevakningsväsendet, tullverket, arbetsministeriet, arbetskrafts- och näringscentralerna, arbetskraftsbyråerna, fängvårdsmyndigheterna och minoritetsombudsmannen

I gällande lag finns inte uttryckligen föreskrivet hur rättigheterna för de huvudsakliga registeransvariga och övriga registeransvariga fördelar sig i fråga om behandlingen av uppgifter som förts in i utlänningsregistret. Regleringen av de i lag bestämda uppgifterna för utlänningsregistrets registeransvariga finns primärt i utlänningslagen, som innehåller detaljerade bestämmelser om de registeransvarigas uppgifter i anknytning till utlänningars inresa, utresa, vistelse och arbete i Finland. I praktiken har det största problemet som gäller flera registeransvariga varit att alla tjänstemän som medverkar i ärendets behandling inte nödvändigtvis har helt uppfattat betydelsen av att utlänningsregistrets innehåll är riktig och aktuell när utlännings- och medborgarskapsärenden behandlas. Detta problem torde emellertid gå att lösa närmast genom effektivare utbildning i användning av utlänningsregistret.

Det nya momentet syftar till att betona att de registeransvariga för utlänningsregistret har rätt att använda utlänningsregistret endast för de användningsändamål som framgår av lagens 2 §. Denna ändamålsbundenhet skall innehållsligt närmare bestämmas speciellt av bestämmelserna om myndigheternas befogenheter i utlänningslagen. Om en registeransvarig har ett mer vidsträckt behov av att få uppgifterna i utlänningsregistret i sin användning, skall ett sådant utlämnande av uppgifter ur registret föreskrivas i 10 §. På samma sätt gjordes t.ex. då förundersökningsmyndigheterna gavs rätt att få uppgifter för förebyggande och avslöjande av brott samt för förundersökning som görs på grund av brott.

Ändringen är närmast att se som lagteknisk eftersom den föreslagna regleringen motsvarar gällande praxis. Även nu är den praxis som tillämpas att den huvudsakliga registeransvariga myndigheten beviljar användningsrätt för anställda hos en annan registeransvarig myndighet på basis av en framställning av denna registeransvariga. Användningsrätten begränsas till de delregister och delregistrens uppgiftsgrupper som den huvudsakliga regis-

teransvariga anser att behövs för skötseln av myndighetens i lag bestämda uppgifter. I samband med att utlänningsregistrets tekniska förverkligande förnyas kan bestämningen av användningsrättigheterna vid behov utsträckas till enskilda uppgiftsfält i uppgiftsgrupperna. I så fall kan mycket detaljerade avgränsningar av den registeransvariges rätt att se och ändra uppgifter som införts i utlänningsregistret göras.

Den nya bestämmelsen syftar inte till att begränsa de registeransvarigas nu gällande rättigheter att få information. T.ex. skall minoritetsombudsmannen också i fortsättningen ha rätt att få de uppgifter i utlänningsregistret som behövs för tjänstens skötsel och som avses i 209 § utlänningslagen och 7 § i lagen om minoritetsombudsmannen och diskrimineringsnämnden (660/2001).

Avsikten är närmast att säkerställa att de registeransvariga för utlänningsregistret också i fortsättningen använder sina rättigheter begränsat till skötseln av myndighetens medborgarskaps- och utlänningsärenden. Om den registeransvarige behöver uppgifterna i utlänningsregistret till skötseln av andra funktioner skall det särskilt förskrivas i lag.

Avsikten är att i samband med förverkligandet av UMA se över uppförandekoder som kompletterar lagens bestämmelser om användningen och skyddet av uppgifter som lagras i utlänningsregistret och precisera koderna genom att fästa särskild uppmärksamhet vid i lag bestämda uppgifter av varje myndighet som använder registret om uppgifterna har samband med utlänningsregistrets användningsändamål. Avsikten är att så noggrant som möjligt fastställa varje registeransvarigs roll och på det viset förbättra skydd av de personuppgifter som införs i utlänningsregistret.

5 §. *Personer som omfattas av registret.* Paragrafen handlar om den personkrets som utlänningsregistret omfattar. Enligt 3 mom. får uppgifter om familjemedlemmar till personer som avses i 1 och 2 mom. samt om mottagare i Finland föras in i utlänningsregistret i sådana fall då dessa behövs när ett ärende skall avgöras. Enligt regeringens proposition (RP 206/1997 rd) införs endast person- och kontaktuppgifter för familjemedlemmarna.

Enligt 37 § i utlänningslagen anses vid till-

lämpningen av lagen som familjemedlem maken till en i Finland bosatt person samt ett ogift barn under 18 år vars vårdnadshavare den i Finland bosatta personen är. Om den person som är bosatt i Finland är ett minderårigt barn, är barnets vårdnadshavare en familjemedlem. Som familjemedlem anses också en person av samma kön, om partnerskapet har registrerats nationellt. Med makar jämställs personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden. En förutsättning är att de har bott tillsammans minst två år. Boendetid förutsätts inte, om personerna i fråga gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl.

Enligt 154 § i utlänningslagen är regeln för EU-medborgare den att som familjemedlemmar räknas maken, barnen, om de inte fyllt 21 år eller är beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning, föräldrarna, om de är beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning, sådana barn till unionsmedborgarens make som inte har fyllt 21 år eller är beroende av denne för sin försörjning, samt föräldrarna till unionsmedborgarens make, om de är beroende av denne för sin försörjning. Om en i Finland bosatt unionsmedborgare är ett minderårigt barn, är barnets vårdnadshavare familjemedlem. Med makar jämställs sådana personer av samma kön vilkas partnerskap har registrerats. Med makar jämställs också personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

Enligt 6 § 1 och 2 mom. i medborgarskapslagen förutsätter ett förvärv av finskt medborgarskap att identiteten har utretts tillförlitligt. Identiteten kan utredas bl.a. med hjälp familjeförhållandena. Enligt regeringens proposition (RP 235/2002 rd) är informationsbehovet när medborgarskapsärenden ska avgöras ett annat än de uppgifter om familjerättslig ställning som framgår av befolkningsdatalagen.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att den inkluderar en bestämmelse om att också uppgifter om personer, som bor i samma hushåll som den som avses i paragrafens 1 och 2 mom., kan föras in i utlänningsregistret. I gällande lydelse kan uppgifter om familjemedlemmar till personer som avses i 1 och 2 mom. och mottagare i Finland föras in

i registret.

När utlännings- och medborgarskapsärenden behandlas är det nödvändigt att utreda personens familjemedlemmar och hans eller hennes faktiska familjeliv. En familjemedlem registreras ofta i utlänningsregistret på basis av sökandens egen anmälan. Vid registreringsskedet är det inte möjligt att fastställa om den information som sökanden lämnat är rätt och om den person som sökanden uppgett som familjemedlem uppfyller definitionen av en familjemedlem enligt lagen om utlänningsregistret, medborgarskapslagen eller utlänningslagen. Det är också problematiskt att definitionerna av en familjemedlem i motiveringen till lagen om utlänningsregistret, utlänningslagen och medborgarskapslagen avviker något från varandra. Den föreslagna ändringen behövs för att alla personer som är nödvändiga för behandlingen av ärendet kan registreras i utlänningsregistret.

Införandet av uppgifter om personer som bor i samma hushåll skall regleras av kravet på nödvändighet i 7 § 2 mom. och begränsningen i 3 mom. enligt vilket dessa personers person- och kontaktuppgifter kan registreras i utlänningsregistret. Avförandet av uppgifter från utlänningsregistret regleras i 9 §. Till den del som gäller boendet i Finland, fås uppgifterna om personer som bor i samma hushåll med hjälp av en adressökning i befolkningsdatasystemet.

7 §. *Uppgifter som registreras.* Paragrafen handlar om uppgifter som förs in i utlänningsregistret. Enligt förslaget skall till paragrafens 1 mom. intas i förteckningen över uppgifter som förs i registret vid sidan av fotografi andra kännetecken som avses i 131 § i utlänningslagen. Sådana kännetecken är fingeravtryck, fotografier och andra kännetecken. Med andra kännetecken avses kännetecken i 6 kap. 4 § 1 mom. i tvångsmedelslagen (450/1987), t.ex. hårfärg, födelsemärken, ärr, ögonfärg, längd och vikt.

De i 131 § i utlänningslagen avsedda kännetecken tas i samband med utlänningsidentifiering av polisen eller gränskontrollmyndigheten. Enligt 131 § 2 mom. i utlänningslagen införs dessa uppgifter i ett register som polisen för. Uppgifterna skall hållas åtskilda från signalementen för personer som är misstänkta för brott. I samband med specifikationerna för UMA har man identifierat ett

behov att också kunna införa dessa uppgifter i utlänningsregistret eftersom uppgifterna anknyter sig till utlänningsregistrets användningsändamål. Att uppgifterna införs förutom i registret som förs av polisen också direkt i utlänningsregistret gör det också möjligt att avföra uppgifterna ur det register som förs av polisen efter det att polisen inte längre behöver bevara uppgifterna. Ansvariga registerförare för polisens personregister och för utlänningsregistret skall se till att uppgifterna införs och överförs så att det inte leder till äventyrande av uppgiftens riktighet att en och samma uppgift införs i två olika register.

Momentet föreslås kompletterat med ett uttryckligt omnämnande av utlåtande om fingeravtrycksjämförelser vid sidan av utlåtanden om DNA-test. Införandet av ett utlåtande om fingeravtrycksjämförelser är nödvändigt för att säkerställa identifieringen av en person och för att bestämma vilken stat som ansvarar för behandlingen av en asylansökan. Av ett utlåtande om fingeravtrycksjämförelser framgår om sökanden på basis av fingeravtrycken är känd i någon av EU:s medlemsstater.

Det föreslås också att 1 mom. utökas med omnämmandet att ett utländskt personnummer eller en annan personidentifikation kan intas i utlänningsregistret vid sidan av en finländsk personbeteckning. Uppgiften om en utländsk personidentifikation behövs vid behandlingen av uppgifter om utläningar som fås genom internationellt samarbete.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. 1 punkt ändras så att de uppgifter om ärendet och grunderna för ansökan som framkommer under hörandet av sökanden eller någon annan part får registreras i utlänningsregistret i den mån det är nödvändigt för behandlingen av ärendet.

Målet är att utveckla utlänningsregistret så, att ärendebehandlingen etappvis blir elektronisk. Som en del av den elektroniska ärendebehandlingen skall de uppgifter som inhämtas under hörandet av en part registreras direkt i utlänningsregistret såsom ärendebehandlingssystemet för utlänningsärenden, i stället för att skrivas i ett separat protokoll över hörandet som bevaras i pappersform. Det är fråga om en liten justering av ordalydelsen i punkten, eftersom det redan enligt punkten i dess nuvarande form är möjligt att

registrera uppgifter som framgår av ansökan och som är nödvändiga för behandlingen. Eftersom hörandet också kan gälla någon annan sakägare än sökanden själv, är det motiverat att precisera punktens ordalydelse.

Det föreslås att till paragrafens 2 mom. 3 punkt fogas ett tillägg som motsvarar 5 § 3 mom. Sålunda får person- och kontaktuppgifter för personer som bor i samma hushåll som sökanden föras in i utlänningsregistret i den mån det är nödvändigt. Registreringen av de nya uppgifterna begränsas av samma krav på behövlighet som gäller för de uppgifter som avses i paragrafens 2 mom.

8 §. *Externa datakällor.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras på det sätt som förutsätts av de dataöverföringsbehov som identifierats vid det nya datasystemet för utlänningsärendena UMAs specifikationskedje. De förslagna ändringarna är kopplade huvudsakligen till målet att möjliggöra elektronisk dataöverföring, vilket är en förutsättning för att uppnå en elektronisk ärendehantering och de fördelar som eftersträvas med elektronisk ärendehantering.

Det föreslås att rätten att få uppgifter ur justitieförvaltningens datasystem enligt momentets 1 mom. kompletteras med uppgifter om underhållsskyldigheter och skötseln av dem. Uppgifterna behövs för avgöranden av medborgarskapsansökningar vid bedömningen av sökandens skötsel av sin underhållsskyldighet eller sina offentligt rättsliga betalningsförpliktelser som nämns i 13 § 1 mom. 4 punkten i medborgarskapslagen. Uppgifterna behövs också när det utreds om försörjningsförutsättningen för uppehållstillstånd enligt 39 § i utlänningslagen uppfylls.

Om den underhållsskyldige på ett adekvat sätt betalar de underhållsbidrag som han eller hon är skyldig att betala lagrar man inga uppgifter om skötseln av underhållsskyldigheten i något register. Om den underhållsskyldige däremot försummar att betala underhållsbidrag kan barnets vårdnadshavare driva in sina fordringar genom utsökning varvid ärendet inskrivs i exekutionsväsendets register. Det är dock vanligare att vårdnadshavaren ansöker om underhållsstöd för barnet hos kommunen varvid rätten att driva in obetalda underhållsbidrag överförs till kommunen. Då inskrivs uppgifter om försummelser av underhållsansvaret också i de register

som förs av kommunens socialväsande.

Punkten föreslås bli kompletterad också med rätten att få uppgifter om förvaltningsdomstolarnas beslut, delgivning, utlåtanden och beslutens laga kraft. Till denna del är det fråga om uppgifter som också nu kan fås från förvaltningsdomstolarna, men ändringens syfte är att möjliggöra en elektronisk överföring av denna information.

Paragrafens 5 punkt föreslås preciserad med ett uttryckligt omnämnande att den registeransvarige har rätt att ur befolkningsdatasystemet få uppgifter om personuppgifter som inte ändrats, utöver ändringar i dessa uppgifter. Innehållet i sak förändras inte i denna punkt. När en utlännings identitet utreds t.ex. på det sätt som 6 § medborgarskapslagen avser, är det viktigt att få vetenskap också om de uppgifter som utlännings eventuellt har meddelat tidigare till befolkningsdatasystemet.

Punkten föreslås vidare kompletterad med en bestämmelse om den registeransvariges rätt att få uppgifter från handlingar som ligger till grund för anteckningarna i befolkningsdatasystemet.

Samma uppgifter om en utlännings personuppgifter finns i både utlänningsregistret och befolkningsdatasystemet, om utlännings efter det att det uppstått en grund för en anteckning i utlänningsregistret har förts in också i befolkningsdatasystemet. Eftersom dessa register har olika användningsändamål är det möjligt att den utredning som ligger till grund för i princip samma anteckning i vardera registret skiljer sig åt och därmed är det möjligt att slutresultatet i fråga om uppgiftens innehåll i vissa fall är olika.

De handlingar som ligger till grund för befolkningsdatasystemets anteckningar behövs av den myndighet som bär ansvaret för utlänningsförvaltningens register speciellt i de fall när utlännings i samband med ett tillståndsärende har företett utredning om personuppgifter som avviker från befolkningsdatasystemet, eller inte har företett någon utredning överhuvudtaget till stöd för en anteckning om personuppgifter. Rätten att få ut uppgifter är nödvändig med hänsyn till ändamålet att använda utlänningsregistret för övervakning.

Momentets 8 punkt föreslås kompletterad med en bestämmelse om den registeransvari-

ges befogenhet att få uppgifter av Folkhälsoinstitutet eller institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet. Rättigheten gäller om utlåtanen på basis av DNA-test som avses i 66 § i utlänningslagen. Utlänningsverket har också nu rätt att få uppgifter om utlåtanen på basis av DNA-test.

Momentets 9 punkt föreslås kompletterad med ett omnämnande om att skattskyldigas beskattningsuppgifter kan fås förutom för utredning av medborgarskapsfrågor, också för utredning av försörjningsförutsättningen för uppehållstillstånd. Behovet att få ut uppgifterna baserar sig på 39 § utlänningslagen som föreskriver att beviljandet av uppehållstillstånd i princip förutsätter att utlänningens utkomst är tryggad. Om försörjningsförutsättningen i fråga om uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för näringsidkare föreskrivs i 72 § 4 mom. i utlänningslagen. Utkomsten anses tryggad om hans eller hennes vistelse i Finland bekostas med inkomster som skall anses sedvanliga från förvärsarbete, företagsverksamhet, pensioner, förmögenhet eller andra inkomstkällor.

Momentets 9 punkt har bottnat i 13 § 1 mom. 5 punkten i medborgarskapslagen enligt vilken en allmän förutsättning för att beviljas finskt medborgarskap är bl.a. att utlänningen kan redogöra på ett tillförlitligt sätt för hur han eller hon får sin utkomst. Utredningen av försörjningsförutsättningen i 39 § utlänningslagen är en med redogörelsen för inkomstkällan enligt 13 § 1 mom. 5 punkten i medborgarskapslagen jämställd grund för att få ut nödvändiga uppgifter från skatteförvaltningens datasystem. Eftersom utlänningslagen inte innehåller separata bestämmelser om rätt att erhålla information för myndigheter som avgör frågor om uppehållstillstånd, föreslås att bestämmelsen tas in i lagen om utlänningsregistret, vilket motsvarar den regleringspraxis som följts i fråga om utlänningslagen.

Sökanden av uppehållstillstånd kan redogöra för sin utkomst t.ex. med hjälp av de intäkter som influtit från företagsverksamhet. I så fall gäller de uppgifter om den skattskyldige som behövs från skatteförvaltningens datasystem inte sökanden personligen, utan den juridiska person vars verksamhet sökanden har anmält att inbringar hans eller hennes inkomster. Detsamma gäller en situation där en

annan person, som bor i Finland, såsom sökandens make eller maka, förbinder sig att sköta om sökandens försörjning under hans eller hennes vistelse i Finland. Dessa uppgifter skall i framtiden kunna fås elektroniskt ur skatteförvaltningens datasystem, vilket kommer att göra behandlingen av ansökningar om uppehållstillstånd snabbare.

Enligt 7 § 2 mom. 3 punkten i lagen om utlänningsregistret får person- och kontaktuppgifterna för sökandens familjemedlemmar och mottagare föras in i utlänningsregistret. Beskattningsuppgifterna för sökandens familjemedlemmar skall inte kunna föras in i utlänningsregistret som en personuppgift som gäller sökandens familjemedlem. Beskattningsuppgifter som gäller andra än sökanden, och som samlats när försörjningsförutsättningen retts ut, kan föras in i utlänningsregistret endast till den del som det är fråga om sådana uppgifter som är nödvändiga för grunderna till ett beslut och som anknyter till utredningen av försörjningsförutsättningarna enligt 7 § 2 mom. 2 punkten.

Det föreslås att till momentets 10 punkt fogas en bestämmelse som möjliggör att nödvändiga uppgifter för identifiering av en person kan fås ur polisens personregister. Det kan vara fråga t.ex. om bilduppgifter som behövs för identifieringen av en person ur polisens Profium Sir-bilddatabas.

Ett omnämnande om rättigheten att få nödvändiga uppgifter från en persons resedokument föreslås också införd i punkten. I Hekopassi-systemet som förs av polisen registreras personuppgifter, passuppgifter, identitetskortsuppgifter, främlingspass som i Finland beviljats utläningar, resedokument och identitetskort som beviljats utläningar.

Momentets 11 punkt föreslås kompletterad med en bestämmelse om utlänningsregisteransvarigas rätt att ur gränsbevakningsväsendets personregister få gränskontrolluppgifter som avses i 7 § 3 mom. 4 punkten i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet och i 9 § 3 mom. 4 punkten i nämnda lag avsedda uppgifter om övervakning av land- och sjögränsen samt i 9 § 3 mom. 5 punkten avsedda personuppgifter i gränstrafiken. Sådana tillsynsuppgifter är uppgifter om personers och fordons rörelse och position i närheten av gränsen, speciellt uppgifter om passerande av gränsen, avvis-

ning och inreseförbud. Utöver personuppgifter behövs också uppgifter om fordonet med vilket personen kommit till landet. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 28 § 1 mom. 14 punkten i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet. Denna bestämmelse föreskriver att Utlänningsverket, utan hinder av sekretessbestämmelserna, genom en teknisk anslutning får ut behövliga uppgifter ur gränsbevakningsväsendets personregister för behandling och avgörande av sådana ärenden avseende utläningar och finskt medborgarskap som enligt lag eller förordning hör till Utlänningsverket.

Momentets 12 punkt förslås kompletterad med en bestämmelse om rätten för de registeransvariga att få ut uppgifter om språkexamina och om att man blivit antagen och tagit emot en studieplats. Uppgifter om språkexamina som personen avlagt behövs för att avgöra om språkkunskapsförutsättningen enligt 13 § 1 mom. 6 punkten och 17 § i medborgarskapslagen uppfylls och vid beslut om ansökningar om uppehållstillstånd som lämnats in enligt 45 § utlänningslagen. Speciellt när en ansökning om uppehållstillstånd gäller en studerande, behövs uppgifter om antagning som studerande och mottagande av studieplats. För närvarande måste sökanden själv i regel lämna in utredningen i fråga för behandlingen av hans eller hennes ansökningsärende.

Uppgifterna skall enligt 8 § lämnas ut från externa datakällor endast när uppgifterna är nödvändiga. Därmed omfattar den registeransvariges rätt att få ut uppgifter inte alla uppgifter som finns införda om olika personer i det register som nämns i punkten. Information om personer som är införda i utlänningsregistret kan sökas endast när informationen behövs för att avgöra ett ärende som gäller personen ifråga.

Den gemensamma ansökningen till utbildningen på andra stadiet, dvs. yrkeshögskolor och universitet, genomgår för närvarande en revidering. Revideringen beräknas förutsätta en ändring av lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret. Det är skäl att bedöma behovet att ändra bestämmelsen om rätten att få uppgifter i lagen om utlänningsregistret i samband med det.

Det föreslås, att i momentets 13 punkt in-

förs en bestämmelse om registeransvarigas rätt att av läroinrättningarna få uppgifter om innehavare av studieplats och deras studieprestationer. Speciellt när en ansökning om uppehållstillstånd gäller en studerande, behövs uppgifter om innehav av studieplats och studieprestationer. För närvarande måste sökanden själv i regel lämna in utredningen i fråga för behandlingen av sitt ansökningsärende.

Vid beredningen av migrationspolitiken har uppehållstillstånd för studeranden erkänts som en ärendehelhet till vars utveckling särskilda resurser behöver allokeras. Den totala mängden tillstånd av detta slag är stor och säsongbetonad så att merparten ansökningar inkommer i början av läsåren. Studieprestationer är en förutsättning för beviljandet av fortsatta tillstånd. Detta har i praktiken lett till telefonförfrågningar till läroanstalterna om att få studieresultaten i pappersform. En övergång till en elektronisk ärendebehandling också i fråga om studieuppgifter från läroanstalterna möjliggör en väsentlig förkortning av behandlingstiden för ansökningar om uppehållstillstånd. Uppskattningsvis är det ändamålsenligt att bygga behövliga tekniska anslutningar åtminstone till de viktigaste universiteten.

Enligt momentets föreslagna 14 punkt har den registeransvariga rätt att få uppgifter av Riksarkivet om arkiverade handlingar som den registeransvarige annars har rätt att få uppgifter om. Det är således fråga om handlingar med uppgifter som avses i 8 § 1 mom. och som har lämnats till Riksarkivet för arkivering. Dessa uppgifter behövs bl.a. för behandlingen av en återflyttares ansökan om uppehållstillstånd.

10 §. *Utlämnande av uppgifter ur registret.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. justeras i fråga om vilka uppgifter som kan lämnas ut från utlänningsregistret till andra myndigheter. De föreslagna tilläggen har som huvudsaklig målsättning att möjliggöra en elektronisk överföring av uppgifter, vilket är en förutsättning för att en elektronisk ärendebehandling skall kunna förverkligas.

Det förslås att momentets 6 punkt kompletteras så att kommunernas sociala myndigheter, utöver Folkpensionsanstalten, får uppgifter som behövs för beslut och tillsyn gällande utlänningsars sociala trygghet och socialvård.

Behovet att ge ut uppgifter till kommunernas sociala myndigheter anknyter speciellt till flyktingars utkomststöd och ersättning av kostnader för ordnandet av service och mottagning.

Behovet att lämna ut uppgifter baserar sig på statsrådets beslut om ersättning för kostnader för flyktingar och vissa andra invandrare samt för arrangemang vid mottagande av asylsökande (512/1999). Enligt beslutet betalas från statens medel till kommunerna ersättning för utkomststöd till flyktingar och kostnaderna för den allmänna förvaltningen av ordnandet av service och mottagning. Kommunen ersätts för tolktjänster, vårdnaden för och skötseln om ett minderårigt barn som anlänt till Finland utan vårdnadshavare tills barnet fyller 18 år, samt för betydande kostnader som åsamkas kommunen av ordnandet av sådan långvarig vård som ett handikapp eller en sjukdom förutsätter. Dessutom kan andra kostnader för kommunen ersättas när det finns särskilda skäl till det.

Det är närmast de uppgifter som gäller grunderna för ett uppehållstillstånd som blir aktuella att lämna ut. För närvarande begär de sociala myndigheterna uppgifter per telefon, per brev och per fax, vilket binder myndigheternas resurser. Det är motiverat att möjliggöra att uppgifterna kan lämnas ut till de aktuella kommunala myndigheterna med hjälp av en teknisk anslutning.

I momentets 8 punkt skall föreskrivas att Folkhälsoinstitutet och institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet får de uppgifter ur utlänningsregistret som behövs för DNA-test som avses i 65 och 66 § i utlänningslagen. Bestämmelsen är nödvändig för att uppgifterna i framtiden skall kunna lämnas ut ur utlänningsregistret elektroniskt.

Momentets 11 punkt skall föreskriva om läroinrättingars rätt att få ut uppgifter om studerandens uppehållstillstånd. Läroinrättingarna behöver de aktuella uppgifterna när de beslutar om studerandens studierätt.

1.2. Utlänningslagen

10 a §. *Elektronisk kommunikation.* Det föreslås att utlänningslagen kompletteras med en ny allmän bestämmelse om elektronisk kommunikation.

I 1 mom. hänvisas till lagen om elektronisk

kommunikation i myndigheternas verksamhet på basis av vilken det skulle vara möjligt att ombesörja att ett förvaltningsärende kan anhängiggöras elektroniskt.

Elektronisk kommunikation är ett undantag till huvudprincipen i 8 § 1 mom. enligt vilken förvaltningsärendet skall anhängiggöras personligen. När möjligheten att anhängiggöra förvaltningsärendet elektroniskt ordnas, skall det samtidigt säkerställas att sökanden kan identifieras på ett tillförlitligt sätt.

I 2 mom. föreskrivs om behandlingsavgiften för tillståndsansökan som skall betalas innan behandlingen av ansökan inleds.

83 §. *Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare.* Ordalydelsen i paragrafens 2 och 3 mom. föreslås preciserad så att den lokala polismyndigheten skall bevilja uppehållstillståndet för en arbetstagare, när utlänningsmyndigheten har ett giltigt uppehållstillstånd vid den tidpunkt som ansökan lämnas in. Den lokala polisen är således den myndighet som beviljar det fortsatta tillståndet även när grunden för tillståndet ändras exempelvis från studier till arbete.

Den föreslagna ändringen har som målsättning att likställa arbetstagares uppehållstillstånd med andra fortsatta tillstånd i enlighet med det ursprungliga syftet i utlänningslagen som trädde i kraft den 1 maj 2004. Den föreslagna ändringen syftar till att bevara utlänningslagens grundstruktur enligt vilken det första uppehållstillståndet beviljas av Utlänningsverket och det andra av polisen. Det är inte motiverat att avvika från denna huvudregel ens i de fall då grunden för uppehållstillstånd ändras vid ansökan om fortsatt tillstånd.

Den föreslagna ändringen innebär ingen ändring i den myndighetspraxis som stabiliserats efter att utlänningslagen trädde i kraft.

84 §. *Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för näringsidkare.* På samma grunder som för 83 § föreslås ändrad, föreslås också att 84 § 2 och 3 mom. om beviljande av uppehållstillstånd för näringsidkare preciseras. Den lokala polisen skall enligt förslaget bevilja ett fortsatt tillstånd för näringsidkare, när utlänningsmyndigheten har ett tillstånd som är i kraft när ansökan om det fortsatta tillståndet lämnas in. Den lokala polisen skall bevilja det fortsatta tillståndet även när grunden för uppehållstillståndet har ändrats.

1.3. Medborgarskapslagen

44 §. *Anhängiggörande av ansökan och anmälan.* Paragrafen föreslås kompletterad med ett nytt 5 mom. I momentet hänvisas till lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet enligt vilket en part skall kunna erbjudas möjlighet att lämna in en ansökan eller anmälan som avses i medborgarskapslagen i elektronisk form. Enligt 44 § 1 mom. i medborgarskapslagen skall ansökningar och anmälningar som avses i denna lag lämnas in personligen till häradets polisinspektion, Finlands diplomatiska beskickning, konsulat eller honorärkonsulat.

När den elektroniska skötseln av ärenden förverkligas är det viktigt att säkerställa att sökanden kan identifieras på ett tillförlitligt sätt före ärendets avgörande. Ett uttryckligt stadgande om kontrollen av en parts identitet vid elektronisk kommunikation föreslås inför i det nya 5 mom.

Eftersom möjligheten att lämna in ansökningar elektroniskt kan leda till en ökning av grundlösa ansökningar föreslås att en uttrycklig bestämmelse införs i momentet om att behandlingsavgiften skall betalas innan ansökans behandling påbörjas. Behandlingsavgiften skall kunna betalas i samband med den elektroniska kommunikationen t.ex. i nätbanken eller med ett kreditkort.

47 §. *Handlingar som skall ges Utlänningsverket.* Paragrafen föreslås kompletterad med ett nytt 3 mom. som föreskriver om Utlänningsverkets rätt att godkänna handlingar som lämnats in elektroniskt utöver de i 1 mom. avsedda originalhandlingarna och till riktigheten bestyrkta kopiorna.

På samma sätt som Utlänningsverket måste bedöma om de till riktigheten bestyrkta kopiorna är tillförlitliga, skall Utlänningsverket enligt förslaget bedöma tillförlitligheten hos elektroniskt inlämnade handlingar och avgöra, om det är nödvändigt att kräva att handlingen företes i original hos myndigheten, t.ex. på grund av dess betydelse. För att säkerställa att tillämpningspraxis är enhetlig skall Utlänningsverket ge dem som behandlar medborgarskapsärenden tillräckligt detaljerade tillämpningsanvisningar om när en handling som lämnats in elektroniskt i regel kan anses vara tillräckligt tillförlitlig.

En uppmaning att komplettera en ansökan

skall kunna delges på det sätt som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

50 §. *Beslut och delgivning av beslutet.* Det föreslås att paragrafen kompletteras med ett nytt 4 mom. enligt vilket en ansökan som anhängiggjorts elektronisk kan delges på det sätt som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndighetens verksamhet. Hänvisningsbestämmelsen behövs eftersom det annars skulle vara oklart om bestämmelserna om delgivning av beslut enligt lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet kan tillämpas på delgivning av beslut som avses i medborgarskapslagen.

1.4. Utsökningslagen

3 kap. Allmänna bestämmelser om förfarandet

70 §. *Förundersökningsmyndigheter och vissa andra myndigheter samt domstolar.* Det föreslås att i utsökningslagen förs in en bestämmelse om att Utlänningsverket är en myndighet till vilken en utsökningsmyndighet på begäran får lämna ut svarandens identifieringsuppgifter och kontaktinformation, samt uppgifter om svarandens ekonomiska ställning.

De uppgifter som är tillgängliga hos utsökningsmyndigheten behövs för att avgöra medborgarskapsansökningar. Vid behandlingen skall Utlänningsverket bedöma sökandens skötsel av sin försörjningsskyldighet enligt 13 § 1 mom. 4 punkten i medborgarskapslagen liksom offentligrättsliga betalningsförpliktelser. Förslaget till den nya 8 punkten motsvarar den föreslagna ändringen i 8 § 1 mom. 1 punkten i lagen om utlänningsregistret.

1.5. Folkpensionslagen

46 e §. Det föreslås att 46 e § i folkpensionslagen kompletteras med en ny 3 punkt som skall reglera folkpensionsanstaltens rätt att lämna ut sådana uppgifter till Utlänningsverket som är nödvändiga för behandlingen av ärenden som avses i medborgarskapslagen och utlänningslagen. Bestämmelsen motsva-

rar bestämmelsen i gällande 8 § 1 mom. 6 punkten i lagen om utlänningsregistret.

1.6. Lag om antagningsregistret och studentexamensregistret

5 §. *Utlämnande av uppgifter.* En ny 5 punkt föreslås fogad till paragrafens 1 mom. Punkten skall föreskriva om rätten att lämna ut uppgifter ur antagningsregistret till Utlänningsverket för att Utlänningsverket skall kunna fullgöra de uppgifter som avses i medborgarskapslagen och utlänningslagen. Den föreslagna ändringen motsvarar den föreslagna ändringen av 8 § 1 mom. 1 punkten i lagen om utlänningsregistret.

Paragrafen föreslås även kompletterad med ett nytt 3 mom. som ska reglera möjligheten att lämna ut uppgifter i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning. Bestämmelsen är nödvändig för att säkerställa att uppgifterna kan överföras elektroniskt från antagningsregistret till utlänningsregistret i samband med utvecklandet av den elektroniska ärendehanteringssystemet.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de antagits och stadfästs.

3. Lagstiftningsordning

I 10 § 1 mom. grundlagen föreskrivs att vars och ens privatliv är skyddat och att närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Enligt propositionen om reformen av de grundläggande rättigheterna och friheterna avser bestämmelsen behovet att i lagstiftningen trygga individens rättssäkerhet och skydd för privatlivet vid behandlingen, registreringen och användningen av personuppgifter. Bestämmelsen avsåg inte att enbart hänvisa till personuppgiftslagen, utan förutsatte lagstiftningsarrangemang överlag för att skydda personuppgifter.

I sina utlåtanden (GrUU 14/1998 rd, GrUU

25/1998 rd) har riksdagens grundlagsutskott konstaterat att ur grundrättighetsperspektivet finns det viktiga regleringsobjekt för skyddet av personuppgifter. Dessa är åtminstone målsättningen med registreringen, innehållet i de personuppgifter som registreras, de tillåtna användningsändamålen för sådana uppgifter inklusive uppgifternas utlämnbarhet och den tid de bevaras i personregistret samt den registrerades rättsskydd, liksom hur täckande och detaljerad regleringen av dessa omständigheter är på lagnivå.

Lagen om utlänningsregistret trädde i kraft den 1 januari 1998 och bereddes redan när 8 § i regeringsformen var i kraft. När lagen godkändes beaktades kraven i 10 § i Finlands grundlag. Propositionen innehåller inte något förslag till ändring av den grundläggande struktur som lagen om utlänningsregistret har. Närmast föreslås sådana ändringar i lagen, som anknyter till de nya uppgifterna i anslutning till utvecklandet av myndigheternas elektroniska ärendehantering och elektroniska kommunikation och de nya behoven i anslutning till registerföringen.

En precisering av 3 § i lagen om utlänningsregistret föreslås. Denna bestämmelse gäller registeransvariga och de som använder registret. Det föreslås att till bestämmelsen fogas en bestämmelse om att de som är anställda hos myndigheter som för och använder registret är berättigade att se och behandla uppgifter med hjälp av en teknisk anslutning endast inom ramen för de befogenheter som har samband med utlänningsregistrets användningsändamål. Det föreslagna tillägget kan anses klarlägga användningen av utlänningsregistret med hjälp av en teknisk anslutning på det sätt som grundlagsutskottet i sitt utlåtande (GrUU 14/2002 rd) förutsatte.

Förslaget innehåller inga betydande ändringar ur grundrättighetsperspektiv och det kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning i enlighet med 72 § i Finlands grundlag.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 december 1997 om utlänningsregistret (1270/1997) 5 § 3 mom., 7 §, 8 § 1 mom. 1, 5, 8 och 9 punkten samt 10 § 1 mom. 6 och 10 punkten,
 av dem 7 § sådan den lyder i lag 419/2006 och 674/2006 samt 8 § 1 mom. 8 och 9 punkten samt 10 § 1 mom. 10 punkten sådana de lyder i lag 305/2004, samt
fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 305/2004 och 674/2006, ett nytt 4 mom., till 8 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 305/2004 och i lag / , en ny 10—14 punkt och till 10 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 305/2004 och i lag 620/2006, en ny 8 punkt, i stället för den 8 punkt som upphävts genom nämnda lag 305/2004, samt till momentet en ny 11 punkt som följer:

3 §

Registeransvariga

 Anställda hos de myndigheter som för och använder registret har rätt att med hjälp av en teknisk anslutning se och behandla uppgifter som förts in i utlänningsregistret endast inom ramen för sina befogenheter i anknytning till det i 2 § angivna ändamålet med registret.

5 §

Personer som omfattas av registret

 Dessutom får i utlänningsregistret föras in uppgifter om familjemedlemmar till personer som avses i 1 och 2 mom., om personer som bor i samma hushåll som de och om mottagare i Finland i sådana fall då uppgifterna behövs när ett ärende skall avgöras.

7 §

Uppgifter som registreras

I utlänningsregistret får i den mån det är nödvändigt som identifikationsuppgifter om en person som avses i 5 eller 6 § införas ärendets nummer eller klientens nummer, namn, fotografi och andra i 131 § i utlänningslagen avsedda kännetecken, namnteckningsprov, utlåtande om DNA-test och jämförelser av fingeravtryck, kön, födelsedatum, födelseort och födelseland, personbeteckning och utländsk personidentifikation, uppgifter om medborgarskap och nationalitet, uppgifter om yrke, utbildning och språkkunskaper, uppgifter om civilstånd och familjeförhållanden, hemkommun, adress och andra kontaktuppgifter samt uppgifter om resedokument och om de kort enligt 96 § i utlänningslagen som visar att ett ansökningsärende är anhängigt.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. får i utlänningsregistret i den mån det är nödvändigt registreras

1) uppgifter om ansökt tillstånd eller ärende och grunderna för ansökan som framgår

av en i 5 § 1 eller 2 mom. avsedd ansökan, anmälan, förfrågan som gjorts på grund av ansökan eller i nämnda moment avsett hörande och som gäller ändamålet med vistelsen i landet och resan och vistelsens längd samt resrutten, tidpunkten och platsen för inresa och utresa samt uppgifter om arbetsgivare och arbete samt uppgifter enligt 73 § 1 mom. i utlänningslagen som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare,

2) uppgifter om behandlingen av ärenden som avses i 5 § 1 och 2 mom., om utredningar som gäller dem, om utlåtanden, avgörandet av ärendet och motiveringen till beslutet, om att ärendet förfallit samt om ändringsökande,

3) person- och kontaktuppgifter för familjemedlemmar, personer som bor i samma hushåll samt mottagare som avses i 5 § 3 mom.

8 §

Externa datakällor

Den registeransvarige har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för utlänningsregistret få sådan information som är nödvändig för utförande av de uppgifter som föreskrivs för den i lag enligt följande:

1) ur justitieförvaltningens datasystem uppgifter om brott som utlänningar misstänks ha begått och som är eller varit föremål för åtalsprövning, om åklagares beslut enligt vilka det i ärendet inte är fråga om ett brott eller inte finns bevis för brott, om strafforder som utfärdats, om brottmål som är anhängiga vid domstol samt om domstolarnas lagakraftvunna avgöranden, även som uppgifter om sökandens underhållsskyldighet och fullgörandet av den samt uppgifter om beslut, delgivning, utlåtanden och beslutens laga kraft,

5) ur befolkningsdatasystemet uppgifter om personuppgifterna beträffande en person som införts i utlänningsregistret och ändringar i dessa uppgifter samt om de handlingar som ligger till grund för anteckningarna i befolkningsdatasystemet,

8) av socialmyndigheterna eller hälsovårdsmyndigheterna för ansökan om uppehållstillstånd på grund av familjeband upp-

gifter om anknytningspersonens sociala förhållanden och hälsotillstånd enligt 63 § i utlänningslagen samt av Folkhälsoinstitutet eller institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet uppgifter om utlåtanden på basis av DNA-test som avses i 66 § i utlänningslagen,

9) av skattemyndigheterna uppgifter som gäller skattskyldigas inkomster och förmögenhet samt andra beskattningsuppgifter för utredning av förutsättningar för förvärv av eller befrielse från finskt medborgarskap samt av försörjningsförutsättningarna vid beviljande av uppehållstillstånd,

10) ur polisens personregister uppgifter för identifiering av en person och uppgifter om resedokument,

11) ur gränsbevakningsväsendets personregister uppgifter om gränskontrolluppgifter som avses i 7 § i lagen om behandling av uppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) samt i 9 § i nämnda lag avsedda uppgifter om övervakning av land- och sjögränsen samt personuppgifter i gränstrafiken,

12) av Utbildningsstyrelsen uppgifter om avlagda allmänna språkexamina som avses i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) och avlagda språkexamina för statsförvaltningen som avses i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) samt uppgifter om antagning som studerande och mottagande av studieplats ur det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998),

13) av läroinrättningar uppgifter om innehavare av studieplats och deras studieprestationer,

14) av Riksarkivet uppgifter om arkiverade handlingar som den registeransvarige annars har rätt att få uppgifter om.

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Utöver vad som bestäms i någon annan lag eller i internationella avtal som är bindande för Finland får, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att den mottagande myndigheten skall kunna utföra sina i lag bestämda upp-

gifter, ur utlänningsregistret utlämnas information till

6) Folkpensionsanstalten och kommunernas sociala myndigheter för beslut och tillsyn gällande utlänningars socialskydd och socialvård,

8) Folkhälsoinstitutet och institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet som behövs för DNA-test som avses i 65 § i utlänningslagen,

10) nödcentralsverket i enlighet med 8 § 1 mom. 3 punkten i lagen om nödcentraler (157/2000), samt

11) läroinrättningar om studerandenas uppehållstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 83 § 2 och 3 mom. och 84 § 2 och 3 mom. samt
fogas till lagen en ny 10 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

10 a §

Elektronisk kommunikation

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) tillämpas på elektronisk skötsel av ärenden.

Om ansökan har lämnats in elektroniskt, skall behandlingsavgiften betalas innan behandlingen inleds.

83 §

Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare

Efter Arbetskraftsbyråns positiva beslut enligt 1 mom. beviljar Utlänningsverket utlänningen ett första uppehållstillstånd för arbetstagare, om inte något annat följer av 75 § 2 punkten och om utlänningen, när ansökan lämnas in, inte har något annat gällande uppehållstillstånd. Utlänningsverket avgör om det är fråga om grundlöshet som avses i 49 § 1 mom. 3 punkten.

Om en utlänning har ett gällande uppehållstillstånd när ansökan lämnas in och något annat inte följer av 75 § 2 punkten, bevil-

jar polisnärheten i häradet efter Arbetskraftsbyråns positiva beslut enligt 1 mom. ett nytt uppehållstillstånd för arbetstagare. Om ansökan gäller samma bransch, verkställer Arbetskraftsbyrån dock inte sådan prövning som avses i 72 § 1 mom.

84 §

Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för näringsidkare

Efter ett positivt beslut enligt 1 mom. av Arbetskrafts- och näringscentralen beviljar Utlänningsverket utlänningen ett första uppehållstillstånd för näringsidkare, om inte något annat följer av 76 § 2 punkten och om utlänningen, när ansökan lämnas in, inte har något annat gällande uppehållstillstånd. Utlänningsverket avgör om det är fråga om grundlöshet som avses i 49 § 1 mom. 3 punkten.

Om en utlänning har ett gällande uppehållstillstånd när ansökan lämnas in och något annat inte följer av 76 § 2 punkten, beviljar polisnärheten i häradet efter ett positivt beslut enligt 1 mom. av Arbetskrafts- och näringscentralen ett nytt uppehållstillstånd för näringsidkare.

Denna lag träder i kraft den 20.

3.

Lag**om ändring av medborgarskapslagen**

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 44 § i medborgarskapslagen av den 16 maj 2003 (359/2003) ett nytt 5 mom., till 47 § ett nytt 3 mom. och till 50 § ett nytt 4 mom. som följer:

44 §

Anhängiggörande av ansökan och anmälan

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) tillämpas på elektronisk skötsel av ärenden. Om en ansökan eller anmälan har lämnats in elektroniskt, skall partens identitet kontrolleras så som avses i 2 mom. innan ärendet slutligt avgörs och behandlingsavgiften enligt 3 mom. betalas innan behandlingen inleds.

47 §

Handlingar som skall ges Utlänningsverket

Utlänningsverket kan godkänna en elektro-

nisk handling som lämnats in på det sätt som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, om handlingen kan anses vara tillförlitlig.

50 §

Beslut och delgivning av beslutet

Ett beslut i ett ärende som sökanden anhängiggjort i enlighet med 44 § 5 mom. kan delges på det sätt som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 3 kap. 70 § i utsökningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningslagen av den 3 december 1895 (37/1895) 3 kap. 70 § 1 mom. 7 punkten,
 sådan den lyder i lag 679/2003, samt
fogas till 3 kap. 70 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 679/2003, en ny 8 punkt som
 följer:

3 kap.

Allmänna bestämmelser om förfarandet

70 §

*Förundersökningsmyndigheter och vissa
 andra myndigheter samt domstolar*

En utsökningsmyndighet får i enskilda fall
 på begäran ur en handling som finns hos ut-
 sökningsmyndigheten lämna ut svarandens

identifieringsuppgifter och kontaktinforma-
 tion samt uppgifter om svarandens ekono-
 miska ställning och verksamhet till

7) konkursombudsmannen för utförande av
 i lag föreskrivna uppgifter, samt

8) Utlänningsverket för fullgörande av
 uppgifter som avses i medborgarskapslagen
 (359/2003).

Denna lag träder i kraft den 20.

5.

Lag**om ändring av 46 e § i folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/1956) 46 e § 2 punkten, sådan den lyder i lag 682/2002, samt
fogas till 46 e §, sådan den lyder i nämnda lag 682/2002, en ny 3 punkt som följer:

46 e §

Utöver vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Folkpensionsanstalten utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att lämna

2) sådana uppgifter till Pensionskyddscentralen och pensionsanstalter samt till myndigheter och inrättningar i länder som ingått en överenskommelse om social trygghet med Finland och i länder som omfattas av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när

anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen som är nödvändiga för verkställigheten av överenskommelserna om social trygghet, genomförandet av förordningen samt verkställigheten av andra sociala förmåner som de sköter, samt

3) sådana uppgifter till Utlänningsverket som är nödvändiga för fullgörandet av de uppgifter som anges i medborgarskapslagen (359/2003) och utlänningslagen (301/2004).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1998 om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998) 5 § 1 mom. 3 punkten samt
fogas till 5 § 1 mom. en ny 5 punkt och till paragrafen ett nytt 3 mom. som följer:

5 §

Utlämnande av uppgifter

De uppgifter som avses i 3 § 1 och 3 mom. får utlämnas ur antagningsregistret utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt i den mån de behövs för att mottagaren skall kunna sköta nedan nämnda uppgifter:

3) till Folkpensionsanstalten för behandling av studiestödsärenden samt till Folkpensionsanstalten och Arbetskraftsmyndigheterna för utredning av förutsättningarna för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) samt stöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993), lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) och enligt lagen om stöd-

jande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997),

5) till Utlänningsverket för fullgörande av de uppgifter som avses i medborgarskapslagen (359/2003) och utlänningslagen (301/2004).

De uppgifter som avses i 1 mom. kan lämnas ut även i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning. Innan uppgifterna lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning skall den som begär att få uppgifterna lämna en utredning som visar att uppgifterna skyddas på det sätt som avses i 32 § 1 mom. personuppgiftslagen (523/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 29 september 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Inrikesminister *Kari Rajamäki*

1.

Lag**om ändring av lagen om utlänningsregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 december 1997 om utlänningsregistret (1270/1997) 5 § 3 mom., 7 §, 8 § 1 mom. 1, 5, 8 och 9 punkten samt 10 § 1 mom. 6 och 10 punkten,
 av dem 7 § sådan den lyder i lag 419/2006 och 674/2006 samt 8 § 1 mom. 8 och 9 punkten och 10 § 1 mom. 10 punkten sådana de lyder i lag 305/2004, samt
fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 305/2004 och 674/2006, ett nytt 4 mom., till 8 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 305/2004 och i lag / , en ny 10—14 punkt och till 10 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 305/2004 och i lag 620/2006, en ny 8 punkt, i stället för den 8 punkt som upphävts genom nämnda lag 305/2004, samt till momentet en ny 11 punkt som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Registeransvariga

Anställda hos de myndigheter som för och använder registret har rätt att med hjälp av en teknisk anslutning se och behandla uppgifter som förts in i utlänningsregistret endast inom ramen för sina befogenheter i anknytning till det i 2 § angivna ändamålet med registret.

5 §

Personer som omfattas av registret

Dessutom får i utlänningsregistret föras in uppgifter om familjemedlemmar till personer som avses i 1 och 2 mom. samt om mottagare i Finland i sådana fall då dessa behövs när ett ärende skall avgöras.

5 §

Personer som omfattas av registret

Dessutom får i utlänningsregistret föras in uppgifter om familjemedlemmar till personer som avses i 1 och 2 mom., *om personer som bor i samma hushåll som de* och om mottagare i Finland i sådana fall då uppgifterna behövs när ett ärende skall avgöras.

7 §

Uppgifter som registreras

I utlänningsregistret får i den mån det är nödvändigt som identifieringsuppgifter om en person som avses i 5 eller 6 § införas ärendets nummer och klientnummer, namn, fotografi, namnteckningsprov, utlåtande om DNA-analys, kön, födelsedatum, födelseort och födelseland, personbeteckning, uppgifter om medborgarskap och nationalitet, uppgifter om yrke, utbildning och språkkunskaper, uppgifter om civilstånd och familjeförhållanden, uppgift om hemkommun, adress- och andra kontaktuppgifter samt uppgifter om resedokument och om de kort enligt 96 § i utlänningslagen som visar att ett ansökningsärende är anhängigt. (21.7.2006/674)

Utöver vad som bestäms i 1 mom. får i utlänningsregistret i den mån det är nödvändigt registreras

1) uppgifter om ansökt tillstånd eller ärende som framgår av en i 5 § 1 och 2 mom. avsedd ansökan, anmälan eller förfrågan och som gäller ändamålet med vistelsen i landet och resan och vistelsens längd samt resrutten, tidpunkten och platsen för inresa och utresa samt uppgifter om arbetsgivare och arbete samt uppgifter enligt 73 § 1 mom. utlänningslagen som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare,

2) uppgifter om behandlingen av ärenden som avses i 5 § 1 och 2 mom. samt om utredningar som gäller dem, om utlåtanden, avgörandet av ärendet och motiveringen till beslutet, om att ärendet förfallit samt om ändringssökande,

3) person- och kontaktuppgifter för familjemedlemmar och mottagare som avses i 5 § 3 mom.

7 §

Uppgifter som registreras

I utlänningsregistret får i den mån det är nödvändigt som identifikationsuppgifter om en person som avses i 5 eller 6 § införas ärendets nummer eller klientens nummer, namn, fotografi och andra i 131 § i utlänningslagen avsedda kännetecken, namnteckningsprov, utlåtande om DNA-test och jämförelser av fingeravtryck, kön, födelsedatum, födelseort och födelseland, personbeteckning och utländsk personidentifikation, uppgifter om medborgarskap och nationalitet, uppgifter om yrke, utbildning och språkkunskaper, uppgifter om civilstånd och familjeförhållanden, hemkommun, adress och andra kontaktuppgifter samt uppgifter om resedokument och om de kort enligt 96 § i utlänningslagen som visar att ett ansökningsärende är anhängigt.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. får i utlänningsregistret i den mån det är nödvändigt registreras

1) uppgifter om ansökt tillstånd eller ärende och *grunderna för ansökan* som framgår av en i 5 § 1 eller 2 mom. avsedd ansökan, anmälan, förfrågan *som gjorts på grund av ansökan eller i nämnda moment avsett hörande* och som gäller ändamålet med vistelsen i landet och resan och vistelsens längd samt resrutten, tidpunkten och platsen för inresa och utresa samt uppgifter om arbetsgivare och arbete samt uppgifter enligt 73 § 1 mom. i utlänningslagen som skall fogas till uppehållstillstånd för arbetstagare,

2) uppgifter om behandlingen av ärenden som avses i 5 § 1 och 2 mom., om utredningar som gäller dem, om utlåtanden, avgörandet av ärendet och motiveringen till beslutet, om att ärendet förfallit samt om ändringssökande,

3) person- och kontaktuppgifter för familjemedlemmar, *personer som bor i samma hushåll* samt mottagare som avses i 5 § 3 mom.

8 §

Externa datakällor

Den registeransvarige har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för utlänningsregistret få sådan information som är nödvändig för utförande av de uppgifter som föreskrivs för den i lag enligt följande:

1) ur justitieförvaltningens datasystem uppgifter som gäller utlänningar om brottsärenden som är eller varit föremål för åtalsprövning, om åklagares beslut enligt vilka det i ärendet inte är fråga om ett brott eller inte finns bevis för brott, om strafforder som utfärdats, om brottmål som är anhängiga vid domstol samt om domstolars lagakraftvunna avgöranden,

5) ur befolkningsdatasystemet uppgifter om ändringar i personuppgifterna beträffande en person som införts i utlänningsregistret,

8) av socialmyndigheterna eller hälsovårdsmyndigheterna för ansökan om uppehållstillstånd på grund av familjeband uppgifter om anknytningspersonens sociala förhållanden och hälsotillstånd enligt 63 § utlänningslagen, (30.4.2004/305)

9) av skattemyndigheterna uppgifter som gäller skattskyldigas inkomster och förmögenhet samt andra beskattningsuppgifter för utredning av förutsättningar för förvärv av eller befrielse från finskt medborgarskap.

8 §

Externa datakällor

Den registeransvarige har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att för utlänningsregistret få sådan information som är nödvändig för utförande av de uppgifter som föreskrivs för den i lag enligt följande:

1) ur justitieförvaltningens datasystem uppgifter om brott som utlänningar miss-tänks ha begått och som är eller varit föremål för åtalsprövning, om åklagares beslut enligt vilka det i ärendet inte är fråga om ett brott eller inte finns bevis för brott, om strafforder som utfärdats, om brottmål som är anhängiga vid domstol samt om domstolars lagakraftvunna avgöranden, även som uppgifter om sökandens underhållsskyldighet och fullgörandet av den samt uppgifter om beslut, delgivningar, utlåtanden och beslutens laga kraft,

5) ur befolkningsdatasystemet uppgifter om personuppgifterna beträffande en person som införts i utlänningsregistret och ändringar i dessa uppgifter samt om de handlingar som ligger till grund för anteckningarna i befolkningsdatasystemet,

8) av socialmyndigheterna eller hälsovårdsmyndigheterna för ansökan om uppehållstillstånd på grund av familjeband uppgifter om anknytningspersonens sociala förhållanden och hälsotillstånd enligt 63 § i utlänningslagen samt av Folkhälsoinstitutet eller institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet uppgifter om utlåtanden på basis av DNA-test som avses i 66 § i utlänningslagen,

9) av skattemyndigheterna uppgifter som gäller skattskyldigas inkomster och förmögenhet samt andra beskattningsuppgifter för utredning av förutsättningar för förvärv av eller befrielse från finskt medborgarskap samt av försörjningsförutsättningarna vid beviljande av uppehållstillstånd,

10) ur polisens personregister uppgifter för identifiering av en person och uppgifter om resedokument,

11) ur gränsbevakningsväsendets personregister uppgifter om gränskontrolluppgifter som avses i 7 § i lagen om behandling av uppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) samt i 9 § i nämnda lag avsedda uppgifter om övervakning av land- och sjögränsen samt personuppgifter i gränstraftiken,

12) av Utbildningsstyrelsen uppgifter om avlagda allmänna språkexamina som avses i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) och avlagda språkexamina för statsförvaltningen som avses i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) samt uppgifter om antagning som studerande och mottagande av studieplats ur det antagningsregister som avses i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998),

13) av läroinrättningar uppgifter om innehavare av studieplats och deras studieprestationer,

14) av Riksarkivet uppgifter om arkiverade handlingar som den registeransvarige annars har rätt att få uppgifter om.

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Utöver vad som bestäms i någon annan lag eller i internationella avtal som är bindande för Finland får, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att den mottagande myndigheten skall kunna utföra sina i lag bestämda uppgifter, ur utlänningsregistret utlämnas information till

6) folkpensionsanstalten för beslut och tillsyn gällande utlänningars socialskydd,

10 §

Utlämnande av uppgifter ur registret

Utöver vad som bestäms i någon annan lag eller i internationella avtal som är bindande för Finland får, utan hinder av sekretessbestämmelserna och i den mån det är nödvändigt för att den mottagande myndigheten skall kunna utföra sina i lag bestämda uppgifter, ur utlänningsregistret utlämnas information till

6) Folkpensionsanstalten och kommunernas sociala myndigheter för beslut och tillsyn gällande utlänningars socialskydd och socialvård,

8) Folkhälsoinstitutet och institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet som behövs för DNA-test som avses i 65 § i utlänningslagen,

10) nödcentralsverket för utförande av uppgifter som med stöd av 8 § 1 mom. 3 punkten lagen om nödcentraler (157/2000) föreskrivits för nödcentralerna.

10) nödcentralsverket i *enlighet* med 8 § 1 mom. 3 punkten i lagen om nödcentraler (157/2000), samt

11) läroinrättningar om studerandenas uppehållstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen av den 30 april 2004 (301/2004) 83 § 2 och 3 mom. och 84 § 2 och 3 mom. samt
fogas till lagen en ny 10 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

10 a §

Elektronisk kommunikation

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) tillämpas på elektronisk skötsel av ärenden.

Om ansökan har lämnats in elektroniskt, skall behandlingsavgiften betalas innan behandlingen inleds.

83 §

Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare

Efter Arbetskraftsbyråns positiva beslut enligt 1 mom. beviljar Utlänningsverket utlänningen ett första uppehållstillstånd för arbetstagare, om inte något annat följer av 75 § 2 punkten. Utlänningsverket avgör om 49 § 1 mom. 3 punkten är tillämplig.

När en utlänning ansöker om fortsatt tillstånd på samma grund som det tidigare tillståndet har beviljats, beviljar polisinspektionen i häradet efter Arbetskraftsbyråns positiva beslut enligt 1 mom. ett nytt uppehållstillstånd för arbetstagare, om inte något annat följer av 75 § 2 punkten. Om ansökan gäller samma bransch, verkställer Arbetskraftsbyrån dock inte sådan prövning som avses i 72 § 1 mom.

84 §

Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för näringsidkare

Efter ett positivt beslut enligt 1 mom. av Arbetskrafts- och Näringscentralen beviljar Utlänningsverket utlänningen ett första uppehållstillstånd för näringsidkare, om inte något annat följer av 76 § 2 punkten. Utlänningsverket avgör om 49 § 1 mom. 3 punkten är tillämplig.

När en utlänning ansöker om fortsatt tillstånd på samma grund som det tidigare tillståndet har beviljats, beviljar polisinspektionen i häradet efter ett positivt beslut enligt 1 mom. av Arbetskrafts- och Näringscentralen ett nytt uppehållstillstånd för näringsidkare, om inte något annat följer av 76 § 2 punkten.

83 §

Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare

Efter Arbetskraftsbyråns positiva beslut enligt 1 mom. beviljar Utlänningsverket utlänningen ett första uppehållstillstånd för arbetstagare, om inte något annat följer av 75 § 2 punkten och om utlänningen, när ansökan lämnas in, inte har något annat gällande uppehållstillstånd. Utlänningsverket avgör om det är fråga om grundlöshet som avses i 49 § 1 mom. 3 punkten.

Om en utlänning har ett gällande uppehållstillstånd när ansökan lämnas in och något annat inte följer av 75 § 2 punkten, beviljar polisinspektionen i häradet efter Arbetskraftsbyråns positiva beslut enligt 1 mom. ett nytt uppehållstillstånd för arbetstagare. Om ansökan gäller samma bransch, verkställer Arbetskraftsbyrån dock inte sådan prövning som avses i 72 § 1 mom.

84 §

Behörighet att bevilja uppehållstillstånd för näringsidkare

Efter ett positivt beslut enligt 1 mom. av Arbetskrafts- och Näringscentralen beviljar Utlänningsverket utlänningen ett första uppehållstillstånd för näringsidkare, om inte något annat följer av 76 § 2 punkten och om utlänningen, när ansökan lämnas in, inte har något annat gällande uppehållstillstånd. Utlänningsverket avgör om det är fråga om grundlöshet som avses i 49 § 1 mom. 3 punkten.

Om en utlänning har ett gällande uppehållstillstånd när ansökan lämnas in och något annat inte följer av 76 § 2 punkten, beviljar polisinspektionen i häradet efter ett positivt beslut enligt 1 mom. av Arbetskrafts- och Näringscentralen ett nytt uppehållstillstånd för näringsidkare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av medborgarskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 44 § i medborgarskapslagen av den 16 maj 2003 (359/2003) ett nytt 5 mom., till 47 § ett nytt 3 mom. och till 50 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

44 §

Anhängiggörande av ansökan och anmälan

Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) tillämpas på elektronisk skötsel av ärenden. Om en ansökan eller anmälan har lämnats in elektroniskt, skall partens identitet kontrolleras så som avses i 2 mom. innan ärendet slutligt avgörs och behandlingsavgiften enligt 3 mom. betalas innan behandlingen inleds.

47 §

Handlingar som skall ges Utlänningsverket

Utlänningsverket kan godkänna en elektronisk handling som lämnats in på det sätt som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, om handlingen kan anses vara tillförlitlig.

50 §

Beslut och delgivning av beslutet

Ett beslut i ett ärende som sökanden anhänggjort i enlighet med 44 § 5 mom. kan delges på det sätt som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheters verksamhet.

Denna lag träder i kraft den _____ *20* .

4.

Lag**om ändring av 3 kap. 70 § i utsökningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningslagen av den 3 december 1895 (37/1895) 3 kap. 70 § 1 mom. 7 punkten,
 sådan den lyder i lag 679/2003, samt
fogas till 3 kap. 70 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 679/2003, en ny 8 punkt som
 följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 kap

3 kap.

Allmänna bestämmelser om förfarandet**Allmänna bestämmelser om förfarandet**

70 §

70 §

*Förundersökningsmyndigheter och vissa
 andra myndigheter samt domstolar*

*Förundersökningsmyndigheter och vissa
 andra myndigheter samt domstolar*

En utsökningsmyndighet får i enskilda fall på begäran ur en handling som finns hos utsökningsmyndigheten lämna ut svarandens identifieringsuppgifter och kontaktinformation samt uppgifter om svarandens ekonomiska ställning och verksamhet till

En utsökningsmyndighet får i enskilda fall på begäran ur en handling som finns hos utsökningsmyndigheten lämna ut svarandens identifieringsuppgifter och kontaktinformation samt uppgifter om svarandens ekonomiska ställning och verksamhet till

7) konkursombudsmannen för utförande av i lag föreskrivna uppgifter.

7) konkursombudsmannen för utförande av i lag föreskrivna uppgifter, samt

8) *Utlänningsverket för fullgörande av uppgifter som avses i medborgarskapslagen (359/2003).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av 46 e § i folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/1956) 46 e § 2 punkten, sådan den lyder i lag 682/2002, samt
fogas till 46 e §, sådan den lyder i nämnda lag 682/2002, en ny 3 punkt som följer:

Gällande lydelse

46 e §

Utöver vad som bestäms i lagen om of-fentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Folkpensionsanstalten utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra bestämmelser om erhållande av uppgifter rätt att lämna

2) sådana uppgifter till pensions-skydds-centralen och pensionsanstalter samt till myndigheter och inrättningar i länder som ingått en överenskommelse om social trygghet med Finland och i länder som omfattas av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 som är nödvändiga för verkställigheten av överenskommelserna om social trygghet, genomförandet av förordningen samt verkställigheten av andra sociala förmåner som de sköter.

Föreslagen lydelse

46 e §

Utöver vad som bestäms i lagen om of-fentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Folkpensionsanstalten utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att lämna

2) sådana uppgifter till Pensions-skydds-centralen och pensionsanstalter samt till myndigheter och inrättningar i länder som ingått en överenskommelse om social trygghet med Finland och i länder som omfattas av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen som är nödvändiga för verkställigheten av överenskommelserna om social trygghet, genomförandet av förordningen samt verkställigheten av andra sociala förmåner som de sköter, samt

3) sådana uppgifter till Utlänningsverket som är nödvändiga för fullgörandet av de uppgifter som anges i medborgarskapslagen (359/2003) och utlänningslagen (301/2004).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om antagningsregistret och studentexamensregistret**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1998 om antagningsregistret och studentexamensregistret (1058/1998) 5 § 1 mom. 3 punkten samt
fogas till 5 § 1 mom. en ny 5 punkt och till paragrafen ett nytt 3 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

5 §

*Utlämnande av uppgifter**Utlämnande av uppgifter*

De uppgifter som avses i 3 § 1 och 3 mom. får utlämnas ur antagningsregistret utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt i den mån de behövs för att mottagaren skall kunna sköta nedan nämnda uppgifter:

De uppgifter som avses i 3 § 1 och 3 mom. får utlämnas ur antagningsregistret utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt i den mån de behövs för att mottagaren skall kunna sköta nedan nämnda uppgifter:

3) till folkpensionsanstalten för behandling av studiestödsärenden samt till folkpensionsanstalten och Arbetskraftsmyndigheterna för utredning av förutsättningarna för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/1994) samt stöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993), lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) och enligt lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997), *samt*

3) till Folkpensionsanstalten för behandling av studiestödsärenden samt till Folkpensionsanstalten och Arbetskraftsmyndigheterna för utredning av förutsättningarna för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) samt stöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/1993), lagen om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier (709/1997) och enligt lagen om stödjande av arbetslösas frivilliga studier (1402/1997),

5) till Utlänningsverket för fullgörande av de uppgifter som avses i medborgarskapslagen (359/2003) och utlänningslagen (301/2004).

De uppgifter som avses i 1 mom. kan

RP 156/2006 rd*Föreslagen lydelse*

lämnas ut även i maskinläsbar form eller med hjälp av en teknisk anslutning. Innan uppgifterna lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning skall den som begär att få uppgifterna lämna en utredning som visar att uppgifterna skyddas på det sätt som avses i 32 § 1 mom. personuppgiftslagen (523/1999).

Denna lag träder i kraft den 20 .